

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΠΕΙΡΑΙΩΣ

UNIVERSITY OF PIRAEUS

ΔΙΑΤΜΗΜΑΤΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ

**ΔΙΚΑΙΟ &
ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ**

MASTER IN LAW & ECONOMICS

ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

**ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΤΑΜΕΙΟ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΩΝ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ -
ΕΥΚΑΙΡΙΕΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΓΙΑ ΤΙΣ ΕΛΛΗΝΙΚΕΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΕΣ ΚΑΙ
ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ**

ΣΠΥΡΙΔΩΝ ΚΑΛΑΠΟΔΑΚΗΣ

Επιβλέπων:

Άγγελος Κότιος

Πειραιάς 2019

Παράρτημα Β: Βεβαίωση Εκπόνησης Διπλωματικής Εργασίας

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΠΕΙΡΑΙΩΣ ΣΧΟΛΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΩΝ ΚΑΙ ΔΙΕΘΝΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ ΔΙΑΤΜΗΜΑΤΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ «ΔΙΚΑΙΟ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ»

ΒΕΒΑΙΩΣΗ ΕΚΠΟΝΗΣΗΣ ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Δηλώνω υπεύθυνα ότι η διπλωματική εργασία για τη λήψη του μεταπτυχιακού τίτλου σπουδών, του Πανεπιστημίου Πειραιώς, «Δίκαιο και Οικονομία» με τίτλο **"Ευρωπαϊκό Ταμείο Στρατηγικών Επενδύσεων: Ευκαιρίες ανάπτυξης για τις ελληνικές περιφέρειες και επιχειρήσεις"**

έχει συγγραφεί από εμένα αποκλειστικά και στο σύνολό της. Δεν έχει υποβληθεί ούτε έχει εγκριθεί στο πλαίσιο κάποιου άλλου μεταπτυχιακού προγράμματος ή προπτυχιακού τίτλου σπουδών, στην Ελλάδα ή στο εξωτερικό, ούτε είναι εργασία ή τμήμα εργασίας ακαδημαϊκού ή επαγγελματικού χαρακτήρα.

Δηλώνω επίσης υπεύθυνα ότι οι πηγές στις οποίες ανέτρεξα για την εκπόνηση της συγκεκριμένης εργασίας, αναφέρονται στο σύνολό τους, κάνοντας πλήρη αναφορά στους συγγραφείς, τον εκδοτικό οίκο ή το περιοδικό, συμπεριλαμβανομένων και των πηγών που ενδεχομένως χρησιμοποιήθηκαν από το διαδίκτυο. Παράβαση της ανωτέρω ακαδημαϊκής μου ευθύνης αποτελεί ουσιώδη λόγο για την ανάκληση του πτυχίου μου.

Υπογραφή Μεταπτυχιακού Φοιτητή ...

Όνοματεπώνυμο, Καλαποδάκης Σπυρίδων

Ημερομηνία, 31 Μαΐου 2019

ΔΗΛΩΣΗ ΑΥΘΕΝΤΙΚΟΤΗΤΑΣ

Το άτομο το οποίο εκπονεί την Διπλωματική Εργασία φέρει ολόκληρη την ευθύνη προσδιορισμού της δίκαιης χρήσης του υλικού, η οποία ορίζεται στη βάση του σκοπού και του χαρακτήρα (εκπαιδευτικός, μη κερδοσκοπικός), της φύσης του υλικού που χρησιμοποιεί (απόσπασμα κειμένου), του ποσοστού και της σημασίας του τμήματος που χρησιμοποιείται σε σχέση με όλο το κείμενο υπό copyright, καθώς και τη των πιθανών συνεπειών της χρήσης αυτής στην αγορά ή στη γενικότερη αξία του υπό copyright κειμένου χρήστη.

Δηλώνω υπεύθυνα την αυθεντικότητα του κειμένου της παρούσας διπλωματικής εργασίας. Αναγνωρίζω την πνευματική ιδιοκτησία κειμένων ή στοιχείων που παρατίθενται και δεν μου ανήκουν.

Απαγορεύεται η αντιγραφή, αποθήκευση και διανομή της παρούσας εργασίας, εξ ολοκλήρου ή τμήματος αυτής, για εμπορικό σκοπό. Επιτρέπεται η ανατύπωση, αποθήκευση και διανομή για σκοπό μη κερδοσκοπικό, εκπαιδευτικής ή ερευνητικής φύσης, υπό την προϋπόθεση να αναφέρεται η πηγή προέλευσης και να διατηρείται το παρόν μήνυμα.

Η έγκριση της Διπλωματικής εργασίας από το αρμόδιο τμήμα του Πανεπιστημίου Πειραιά δεν υποδηλώνει την αποδοχή των γνώμών του συγγραφέα.

ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΕΣ

Θα ήθελα να ευχαριστήσω θερμά όλους τους παράγοντες του Διατμηματικού Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών «Δίκαιο και Οικονομία» και ιδιαίτερα την Κα Βικτώρια Πέκκα – Οικονόμου για την υποστήριξη.

Ευχαριστώ από καρδιάς τον επιβλέποντα την παρούσα Κο Άγγελο Κότιο για την καθοδήγηση του, καθώς και τα μέλη της Εξεταστικής Επιτροπής για τη συμμετοχή τους.

**ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΤΑΜΕΙΟ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΩΝ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ –
ΕΥΚΑΙΡΙΕΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΓΙΑ ΤΙΣ ΕΛΛΗΝΙΚΕΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΕΣ ΚΑΙ
ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ**

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Η παρούσα εργασία αναλύει τις βασικές δράσεις και τους άξονες προτεραιότητας της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και της Ευρωπαϊκής Ένωσης στο μακροπρόθεσμο πλαίσιο των περιφερειακών της στρατηγικών καθώς και τις δράσεις της μέσα στην κρίση που έπληξε την Ευρωζώνη.

Μελετάται η περίπτωση της Ελλάδας και της Ελληνικής Οικονομίας για να εξετασθούν τα αποτελέσματα των πολιτικών της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και πώς αυτά επέδρασαν στην πορεία των βασικών οικονομικών δεικτών.

Παράλληλα μελετώνται το θεσμικό πλαίσιο και οι βασικές λειτουργίες των κύριων χρηματοδοτικών εργαλείων της Ευρωπαϊκής Ένωσης και πώς αυτά λειτουργούν με σκοπό την επίτευξη των στρατηγικών στόχων της Ένωσης.

Μέσα από την ανασκόπηση της βιβλιογραφίας, την διαδικτυακή έρευνα και την μελέτη περίπτωσης στόχος είναι να εξαχθούν σημαντικά συμπεράσματα για την δράση και την λειτουργία των χρηματοδοτικών και αναπτυξιακών μέσων της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Τα αποτελέσματα της εργασίας αποτελούν μια χρήσιμη εμβάθυνση στις πολιτικές και στα αποτελέσματα των πολιτικών της Ε..Ε για κάθε μελλοντικό ερευνητή και ως εκ τούτου η εργασία κρίνεται σημαντική.

Περιεχόμενα

1.ΕΙΣΑΓΩΓΗ	3
2.Από τα διαρθρωτικά και επενδυτικά ταμεία (ΕΔΕΤ) της ΕΕ στο Ευρωπαϊκό Ταμείο Στρατηγικών επενδύσεων (ΕΤΣΕ)	5
2.1.Η ολοκλήρωση της Ευρωπαϊκής Ένωσης και η κοινή περιφερειακή πολιτική.....	6
2.2.Ο ρόλος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής.....	8
2.2.1.Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή Περιφερειών.....	9
2.2.2.Η αρχή της επικουρικότητας.....	10
2.2.3.Προτεραιότητες της Ευρωπαϊκής Επιτροπής.....	11
2.3.Τα Ευρωπαϊκά Διαρθρωτικά Επενδυτικά Ταμεία και το Ταμείο Στρατηγικών Επενδύσεων	11
2.4.Το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΤΠΑ)	13
2.5.Τα Διαρθρωτικά Ταμεία	15
3.Ευρωπαϊκό Ταμείο Στρατηγικών Επενδύσεων	18
3.1.Το σχέδιο Γιούνκερ-το επενδυτικό σχέδιο για την Ευρώπη	18
3.2.Θεσμικό πλαίσιο ΕΤΣΕ.....	20
3.3.Επενδυτικές πλατφόρμες του ΕΤΣΕ.....	21
3.4.Η Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων.....	25
4.Σύγκριση ΕΤΣΕ και ΕΔΕΤ. Οφέλη και πλεονεκτήματα σύνδεσης	26
4.1.Διαφορές ΕΔΕΤ και ΕΤΣΕ	27
4.2.Το όφελος του συνδυασμού ΕΤΣΕ και ΕΔΕΤ.....	29
4.3.Τρόποι συνδυασμού κονδυλίων των ΕΔΕΤ και ΕΤΣΕ	30
4.4.Δυνατότητες αμοιβαίας συνεισφοράς μεταξύ ΕΔΕΤ και ΕΤΣΕ.....	34
4.4.1.Κανονισμοί συνδυασμού ΕΤΣΕ και ΕΔΕΤ.....	34
4.5.Επιλογή και κατανομή έργων και επενδυτικών σχεδίων.	35
4.6.Προοπτικές και προκλήσεις για τα ΕΔΕΤ και ΕΤΣΕ	37
5. Case study Ελλάδα- Αποτελέσματα, ευκαιρίες και προκλήσεις	39
5.1.Το χρονικό της χρηματοδοτικής στήριξης στην Ελληνική Οικονομία.....	40
5.2.Ο δημόσιος και ιδιωτικός επενδυτικός τομέας στην Ελλάδα της Κρίσης	44
5.2.1.Η εξέλιξη των δημοσίων επενδύσεων	45
5.2.2.Οι εξέλιξη των ιδιωτικών επενδύσεων	47
5.3.Συνολικές επενδύσεις μέσω επενδυτικού σχεδίου Γιούνκερ.....	50
5.4.Παραδείγματα δημόσιων και ιδιωτικών επενδύσεων	54
5.5.Αποτελέσματα δράσεων ΕΔΕΤ και ΕΤΣΕ στην Ελλάδα.....	56
5.6.Μελλοντικές επενδυτικές ευκαιρίες και προκλήσεις για την Ελλάδα στην Ε.Ε.	59
6.Συμπεράσματα	63
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ	65

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Την τελευταία δεκαετία η Ευρώπη και τα κράτη-μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης επλήγησαν από την χρηματοοικονομική κρίση με αποτέλεσμα τα οικονομικά συστήματα και οι τομείς της πραγματικής οικονομίας κάθε κράτους να αντιμετωπίσουν σοβαρά προβλήματα και δυσλειτουργίες.

Η πρόσφατη κρίση οδήγησε ολόκληρη την Ε.Ε. σε μείωση των επενδύσεων οδηγώντας τις σε πολύ χαμηλά επίπεδα. Η Ευρωπαϊκή Ένωση αφουγκραζόμενη την αγωνία των εθνικών κυβερνήσεων εκπόνησε διάφορα σχέδια έτσι ώστε να επανέλθει η Ευρωζώνη στην κανονικότητα και να δώσει το έναυσμα για την ανάκαμψη των οικονομικών συστημάτων με σημαντικότερο όλων το Επενδυτικό Σχέδιο για την Ευρώπη, το ονομαζόμενο και σχέδιο Γιούνκερ από το όνομα του προέδρου της Επιτροπής. Το σχέδιο Γιούνκερ βασίζεται σε τρεις άξονες δράσης:

- Την άρση των εμποδίων στις επενδύσεις
- Την αποτελεσματικότερη χρήση των χρηματοδοτικών πόρων
- Την τεχνική υποστηριξή επενδυτικών έργων

Για την επίτευξη των στόχων του το σχέδιο συναρτάται σε τρεις πυλώνες:

Το Ευρωπαϊκό Ταμείο Στρατηγικών Επενδύσεων, το οποίο αποτελεί ένα είδος εγγύηση της Ε.Ε. για την επανέναρξη των ιδιωτικών επενδύσεων σε συνεργασία με την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων (ΕΤΕΠ), ως στρατηγικό εταίρο της Επιτροπής.

Τον Ευρωπαϊκό Κόμβο Επενδυτικών Συμβουλών και την Ευρωπαϊκή Πύλη Επενδυτικών έργων που προσφέρουν τεχνική υποστήριξη στην υλοποίηση των προτεινόμενων επενδυτικών έργων σε κοινοπραξία με την ΕΤΕΠ

Την βελτίωση του επιχειρηματικού περιβάλλοντος με την άρση κανονιστικών δυσλειτουργιών και φραγμών σε επενδυτικά σχέδια τόσο σε εθνικό αλλά και σε ευρωπαϊκό επίπεδο.

Στην παρούσα διπλωματική μελέτη εστιάζουμε στον ρόλο και τις λειτουργίες του Ευρωπαϊκού Ταμείου Στρατηγικών επενδύσεων. Παρουσιάζουμε μέσα από την βιβλιογραφική ανασκόπηση την ιστορική εξέλιξη των στρατηγικών σχεδιασμών της

Ευρωπαϊκής Ένωσης για τις περιφερειακές πολιτικές μέσα από την παρουσίαση του ρόλου των διαρθρωτικών ταμείων και με ποιόν τρόπο δημιουργήθηκε το ΕΤΣΕ. Στην συνέχεια αναλύουμε τα βασικά χαρακτηριστικά του θεσμικού πλαισίου που διέπει την λειτουργία του ΕΤΣΕ. Παρουσιάζουμε τους τρόπους που μπορεί το ΕΤΣΕ να χρησιμοποιηθεί σε ιδιωτικό και δημόσιο επενδυτικό τομέα ώστε να γίνει εργαλείο επανεκκίνησης επενδύσεων και με ποιόν τρόπο λειτουργεί προσθετικά σε συνδυασμό με τα Ευρωπαϊκά Διαρθρωτικά Επενδυτικά Ταμεία. Τέλος η μελέτη μας κλείνει με την ανάλυση της μελέτης περίπτωσης της Ελληνικής οικονομίας και με ποιόν τρόπο αυτή έχει αξιοποιήσει έως τώρα τα διάφορα επενδυτικά και διαρθρωτικά εργαλεία που τις έχουν παρασχεθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση σε συνάρτηση με την χρηματοπιστωτική και δημοσιονομική κρίση που έχει πλήξει όλους τους τομείς της οικονομίας.

Η παρούσα εργασία βασίζεται στην βιβλιογραφική ανασκόπηση και στην μελέτη περίπτωσης για την εξαγωγή σημαντικών συμπερασμάτων για την χρησιμότητα και την συμβολή του ΕΤΣΕ στην διάρθρωση των επενδυτικών στρατηγικών της Ε.Ε. Για τους παραπάνω λόγους η εργασία κρίνεται ως σημαντική για τον μελλοντικό ερευνητή που θέλει να εμβαθύνει στα ζητήματα στρατηγικών επενδυτικών σχεδιασμών στην Ευρωπαϊκή Ένωση.

Από τα διαρθρωτικά και επενδυτικά ταμεία (ΕΔΕΤ) της ΕΕ στο Ευρωπαϊκό Ταμείο Στρατηγικών επενδύσεων (ΕΤΣΕ)

Η ολοκλήρωση της Ευρωπαϊκής Ένωσης και η κοινή περιφερειακή πολιτική

Η ιδέα της Ευρωπαϊκής Ενοποίησης ήλθε αμέσως μετά τον δεύτερο παγκόσμιο πόλεμο. Ο δρόμος προς την ευρωπαϊκή ολοκλήρωση ξεκίνησε το 1951 οπότε έξι χώρες ίδρυσαν την Ευρωπαϊκή κοινότητα άνθρακα και χάλυβα. Το 1957 ιδρύθηκε η Ευρωπαϊκή Οικονομική Κοινότητα και η Ευρωπαϊκή Κοινότητα Ατομικής Ενέργειας. Από τότε μέχρι σήμερα έχουν προστεθεί άλλες 22 χώρες με την ιστορική διεύρυνση του 2004, όπου σηματοδοτήθηκε η επανένωση της Ευρώπης μετά από αιώνες διαίρεσης.

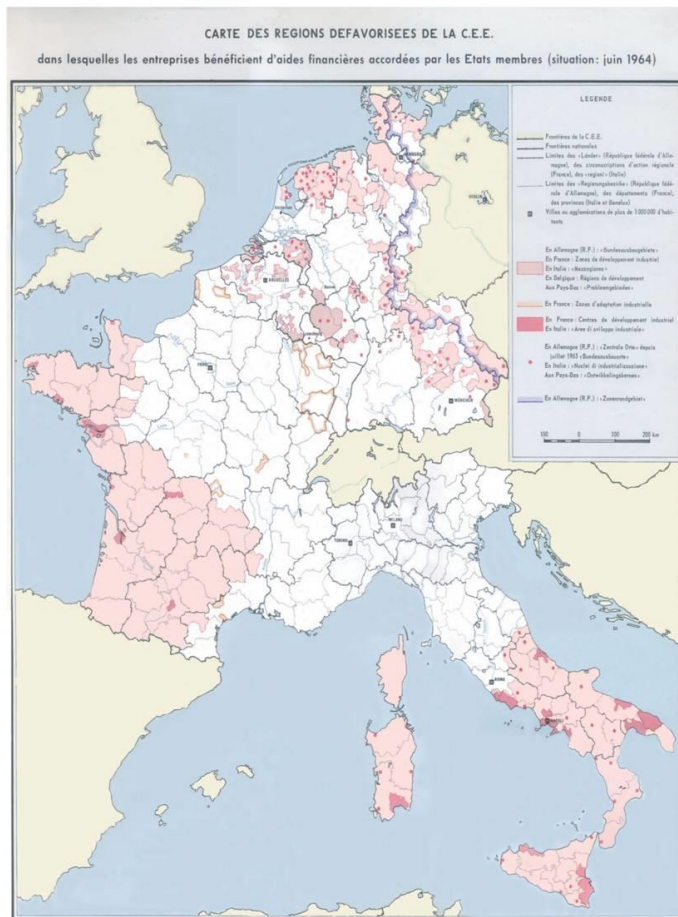
Με την διαχρονική εξέλιξη, η συνεργασία σε οικονομικό επίπεδο διευρύνθηκε και στο πολιτικό επίπεδο και έτσι φτάσαμε σήμερα να μιλάμε για την Ευρωπαϊκή Ένωση. Αναπτύχθηκε η ενιαία αγορά, η συνθήκη Σέγκεν επέτρεψε τις μετακινήσεις χωρίς διαβατήρια, υιοθετήθηκε το κοινό νόμισμα, δημιουργήθηκαν νέα περιφερειακά μοντέλα οικονομικής διακυβέρνησης και τέθηκαν σε εφαρμογή πλήθος νέων πολιτικών και δράσεων σε νευραλγικούς τομείς όπως η γεωργία, το περιβάλλον, η κλιματική αλλαγή, η εσωτερική ασφάλεια και η ενισχυμένη εξωτερική πολιτική.

Με την συνθήκες της Ρώμης το 1957 ξεκίνησε η διαδικασία για αναδιοργάνωση και συντονισμό των εθνικών οικονομικών πολιτικών των κρατών μελών και δόθηκε το έναυσμα για τη δημιουργία μιας κοινής περιφερειακής πολιτικής εντός της Ε.Ε. Τα βήματα που ακολούθησαν μέχρι την σύγχρονη εποχή για την ολοκλήρωση της κοινής περιφερειακής πολιτικής ήταν:

- Συνθήκες της Ρώμης 1957: μικρή περιφερειακή διάσταση
- Διεύρυνση το 1973: Κύρια συνέπεια: Δημιουργία του ΕΤΠΑ(ERDF)

(Ευρωπαϊκό ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης)

- Μεμονωμένη πράξη του 1986: Ο Στόχος της “Εσωτερικής Αγοράς” που αφορούσε σε πολιτικές οικονομικής και πολιτικής συνοχής
- Συνθήκη της Ε.Ε. το 1992: και οι πυλώνες της που φορούσαν την οικονομική και πολιτική συνοχή
- Συμφωνία του 1999 και η προετοιμασία της διεύρυνσης (<http://www.efxini.gr>)

Χάρτης των λιγότερο ανεπτυγμένων περιοχών της ΕΟΚ το 1964(ΕΟΕΣ, 1995)

Το πρώτο διαρθρωτικό ταμείο για την ευρωπαϊκή περιφερειακή πολιτική ήταν το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΤΠΑ) το οποίο τέθηκε σε εφαρμογή με κανονισμό στις 18 Μαρτίου του 1975. Την τριετία 1975-1977 διατέθηκαν 1,4 δισεκατομμύρια νομισματικές μονάδες στα 9 πρώτα κράτη μέλη.

Οι κυριότερες δράσεις περιλάμβαναν:

- Χρηματοδοτήσεις σε μικρές επιχειρήσεις με στόχο την δημιουργία νέων επαγγελματιών
- Επενδύσεις σε υποδομές σχετικά με την προηγούμενη δράση
- Επενδύσεις σε υποδομές σε ορεινές περιοχές

Την τετραετία 1989 -1993 ακολούθησε η ένταξη των διαρθρωτικών ταμείων στην περιφερειακή πολιτική, σχεδιάστηκαν οι 5 άξονες δράσης της πολιτικής, καθορίστηκαν οι τυποποιημένοι διαχειριστικοί κανόνες και οι αποκεντρωμένη διαχείριση και αυξήθηκε ο προϋπολογισμός των διαρθρωτικών ταμείων στο 20% περίπου του ετήσιου προϋπολογισμού (<https://europa.eu/european-union/about-eu/el>).

Ο ρόλος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή ιδρύθηκε συγχρόνως με την Ευρωπαϊκή Ένωση Άνθρακα και χάλυβα το 1951 με έδρα τις Βρυξέλλες. Με αυτήν ιδρύθηκαν η Ευρωπαϊκή Επιτροπή Ατομικής Ενέργειας και η Επιτροπή Ευρωπαϊκής Οικονομικής Κοινότητας οι οποίες το 1965 με την Ενοποιημένη Συνθήκη συγχωνεύθηκαν σε μια Ευρωπαϊκή Επιτροπή η οποία ξεκίνησε το έργο της την 1^η Ιουλίου 1967. Η Επιτροπή έχει συμβουλευτικό ρόλο και προτείνει νομοθετικές πράξεις προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Παράλληλα έχει εκτελεστικό ρόλο και είναι αρμόδια για την εφαρμογή κοινών πολιτικών. Ελέγχει και διασφαλίζει την εφαρμογή της ευρωπαϊκής νομοθεσίας ενώ συγχρόνως διαχειρίζεται τα περιφερειακά προγράμματα της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Από το 2005 και έπειτα κάθε κράτος μέλος αντιπροσωπεύεται από έναν Επίτροπο ο οποίος έχει Ευρωπαϊκό και όχι εθνικό ρόλο. Κάθε επίτροπος διαχειρίζεται ένα χαρτοφυλάκιο με βάση την ανάθεση στην αρχή της θητείας του και το διαχειρίζεται με Ευρωπαϊκή οπτική μακριά από υποδείξεις εθνικών κυβερνήσεων ή άλλων οργανισμών.

Παράλληλα με τις βασικές της αρμοδιότητες η Ευρωπαϊκή Επιτροπή λειτουργεί ως «θεματοφύλακας των Συνθηκών» για την διασφάλιση της σωστής εφαρμογής της ισχύουσας Ευρωπαϊκής νομοθεσίας καθώς και για την υποβολή σχεδίων αναθεώρησης των Συνθηκών όπου κρίνεται απαραίτητο. Έχει το δικαίωμα να κινήσει νομικές διαδικασίες σε περίπτωση παρέκκλισης από κάποιο κράτος και να το παραπέμψει στο Ευρωπαϊκό Δικαστήριο για την επιβολή κυρώσεων. Επίσης η Επιτροπή εκπροσωπεί την ΕΕ σε διαπραγματεύσεις διεθνών συμφωνιών.

Ο πρόεδρος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής διορίζεται κατόπιν πρότασης του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου και έγκρισης από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο. Ο πρόεδρος επιλέγει τους Επιτρόπους από λίστα υποψηφίων που δίδεται από κάθε κράτος μέλος

ενώ η τελική έγκριση δίνεται από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο. Η θητεία της Επιτροπής είναι 5ετής.

Ο πρόεδρος της επιτροπής αναθέτει τομείς πολιτικής για τους οποίους θα είναι αρμόδιοι οι επιτρόποι με την ευελιξία ανακατανομής αρμοδιοτήτων αν αυτό καταστεί αναγκαίο στην διάρκεια της θητείας.

Διοικητικά η Ευρωπαϊκή Επιτροπή οργανώνεται σε Γενικές Διευθύνσεις και τεχνικές υπηρεσίες με κατανομή αρμοδιοτήτων και οι οποίες διευθύνονται από Γενικούς Διευθυντές. Οι Γενικές αυτές Διευθύνσεις έχουν την ευθύνη της τεχνικής προετοιμασίας των νομοθετικών πρωτοβουλιών οι οποίες στην συνέχεια τίθενται σε ψηφοφορία από τους επιτρόπους(www.wikipedia.org) .

Πρώτος σταθμός στην εξέλιξη της περιφερειακής πολιτική ήταν η δημιουργία της Γενικής Διεύθυνσης Περιφερειακής πολιτικής της Ευρωπαϊκής Επιτροπής το 1968. Η ΓΔ REGIO όπως ονομάστηκε, οργανώνει σχεδιάζει και υλοποιεί τις κοινές πολιτικές της Ευρωπαϊκής Επιτροπής που αφορούν τις περιφέρειες και τις πόλεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Η περιφερειακή πολιτική της Ε.Ε. εστιάζει σε άξονα προτεραιοτήτων της Ευρωπαϊκής Επιτροπής οι κυριότερες εκ των οποίων είναι:

- Απασχόληση, ανάπτυξη και επενδύσεις
- Ενιαία ψηφιακή αγορά
- Ενεργειακή ένωση και κλίμα
- Οικονομική και νομισματική ένωση
- Μετανάστευση

Συγχρόνως, η ΓΔ REGIO καταρτίζει και υποβάλει συγκεκριμένα σχέδια και εκθέσεις για την Ευρωπαϊκή Επιτροπή που είναι:

Ετήσιο πρόγραμμα εργασιών της Επιτροπής

Στρατηγικά σχέδια του διοικητικού τμήματος της Επιτροπής

Ετήσια σχέδια διαχείρισης αποτελεσμάτων, δραστηριοτήτων κα πόρων του διοικητικού τμήματος της επιτροπής

Ετήσια απολογιστική έκθεση προηγούμενου έτους

Η ΓΔ REGIO διοικείται από εντεταλμένο επίτροπο και συστήνεται σε Γενική Διεύθυνση οργανωτικά. (https://ec.europa.eu/info/departments/regional-and-urban-policy_el#responsibilities)

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή Περιφερειών

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή των περιφερειών δημιουργήθηκε από αντιπροσώπους των περιφερειών όλων των κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Σήμερα αριθμεί 350 μέλη και ο στόχος έχει μέσα από τακτικές συνεδριάσεις και συμβούλια να παρεμβαίνει ενεργά σε διάφορα επίπεδα της νομοθετικής διαδικασίας της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Η Επιτροπή των Περιφερειών σχεδιάζει και καταρτίζει γνωμοδοτήσεις, διαβουλεύσεις και οργανώνοντας διαπεριφερειακές ομάδες προωθεί ζητήματα τοπικού, περιφερειακού ή διασυνοριακού επιπέδου.

Συγχρόνως συντονίζει δίκτυα για την ανταλλαγή καλών πρακτικών σε Ευρωπαϊκό και όχι μόνο επίπεδο.

Τα βασικά δίκτυα για την προώθηση της καλής γειτονίας και της περιφερειακής συνεργασίας είναι η Διάσκεψη των Τοπικών και Περιφερειακών Αρχών για την Ανατολική Εταιρική Σχέση (ΔΠΤΑΑΕΣ), η Ευρωμεσογειακή Περιφερειακή και Τοπική Συνέλευση (ARLEM) και η Διάσκεψη των Νησιωτικών και Παράκτιων Περιφερειών της Ευρώπης (CPMR).

Τέλος, η Επιτροπή των Περιφερειών έχει την μέριμνα για την ορθή διακυβέρνηση με ισότιμες συμμετοχές και την ορθή εφαρμογή των κοινών πολιτικών και κανονισμών σε τοπικό και περιφερειακό επίπεδο. Ελέγχει και αξιολογεί τις θετικές ή αρνητικές πιθανές επιπτώσεις των νομοθετικών πολιτικών σε περιφερειακό και τοπικό επίπεδο. Παράλληλα προωθεί την αποκέντρωση και την αναβάθμιση των εταιρικών σχέσεων για την ορθότερη χάραξη πολιτικών της Ε.Ε. Συγχρόνως ενισχύει τον στρατηγικό σχεδιασμό μέσα από μια διαδικασία σεναρίων και προβλέψεων έτσι ώστε να συμβάλει στην αποδοτικότερη διαδικασία λήψης αποφάσεων (https://europa.eu/european-union/about-eu/institutions-bodies/european-committee-regions_el.)

Η αρχή της επικουρικότητας

Η αρχή της επικουρικότητας θεσπίστηκε το 1992 και επεκτάθηκε με την Συνθήκη του Άμστερνταμ το 1997. Η ισχύς της διευρύνθηκε με την Συνθήκη της Λισσαβόνας. Η αρχή της επικουρικότητας ορίζει βάσει αυτών των Συνθηκών, ότι η οποιαδήποτε δράση ή δραστηριότητα σε Ευρωπαϊκό Επίπεδο δεν θα υλοποιείται αν η υλοποίηση της δεν προβλέπεται να έχει θετικότερο αποτέλεσμα από κάποια αντίστοιχη δράση που υλοποιείται σε τοπικό, περιφερειακό ή εθνικό επίπεδο. Στόχος της αρχής αυτής

είναι οι αποφάσεις που λαμβάνονται να είναι όσο το δυνατόν πιο κοντά στους Ευρωπαίους Πολίτες.

Με την Συνθήκη της Λισαβόνας, έχει γίνει πρόβλεψη περισσότερων διαβουλεύσεων σε τοπικό και περιφερειακό επίπεδο και σύσφιξη των σχέσεων και των επικοινωνιών με τα εθνικά κοινοβούλια για τον σχεδιασμό και την κατάρτιση των νομοθετικών προτάσεων και διαδικασιών.

Προτεραιότητες της Ευρωπαϊκής Επιτροπής

Με την Συνθήκη της Λισαβόνας οι προτεραιότητες της Ε.Ε. από το 2000 και έπειτα εστιάζονται πλέον στους άξονες της ενίσχυσης της ανάπτυξης, της απασχόλησης και της καινοτομίας με τις πολιτικές και τις δράσεις να προσαρμόζονται σε αυτά

Με την διεύρυνση του 2004, χρονιά ορόσημο για την Ε.Ε., εντάχθηκαν 10 νέα κράτη στην Ευρωπαϊκή Ένωση τα οποία αύξησαν τον πληθυσμό της κατά 20% σε αντίθεση με το κοινο ΑΕΠ που αυξήθηκε μόνο κατά 5%. Αυτό γίνεται εύκολα αντιληπτό ότι δημιουργεί πρόσθετες ανάγκες χρηματοδότησης είτε κατά τις διαδικασίες ένταξης των νέων κρατών είτε μετά την ένταξη τους.

Επιπλέον το 2007 και το 2013 είχαμε την ένταξη της Βουλγαρίας, της Ρουμανίας και της Κροατίας αντίστοιχα, κλείνοντας έτσι τον ενταξιακό κύκλο της περιόδου στην οποία δίνεται έμφαση στην ανάπτυξη και την απασχόληση.

Η έρευνα και η καινοτομία αναδεικνύονται οι βασικοί άξονες των προτεραιοτήτων της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και λαμβάνουν το 25% του Προϋπολογισμού και οι περιβαλλοντικές υποδομές με το 30% των πόρων του Ενιαίου Προϋπολογισμού ο οποίος φτάνει για την περίοδο τα 347 δις €.

Η καινούρια περίοδος που έχει εισέλθει η Ε.Ε., περιλαμβάνει στοχοθεσία για έξυπνη, βιώσιμη χωρίς αποκλεισμούς και ανισότητες στρατηγικές μέσα από το πρόγραμμα «Ευρώπη 2020». Έμφαση την περίοδο αυτή δίνεται στην άμβλυνση των ανισοροπιών με κοινωνική ένταξη και καταπολέμηση της νεανικής ανεργίας με προϋπολογισμό δράσεων τα 352 δις (https://ec.europa.eu/commission/priorities_el)

Τα Ευρωπαϊκά Διαρθρωτικά Επενδυτικά Ταμεία και το Ταμείο Στρατηγικών Επενδύσεων

Η Ευρωπαϊκή Ένωση για την υλοποίηση των πολιτικών της περιφερειακής της πολιτικής έχει δημιουργήσει δύο βασικά εργαλεία για την επίτευξη της σύγκλισης που είναι το Ευρωπαϊκό Ταμείο Συνοχής και το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης και πέντε διαρθρωτικά όπως ονομάζονται ταμεία επενδυτικών χρηματοδοτήσεων τα οποία είναι:

- Ευρωπαϊκό Κοινωνικό ταμείο
- Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης
- Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης
- Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας και Αλιείας
- Το Ταμείο Συνοχής

Τα Διαρθρωτικά Ταμεία

1.1.1. Το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο (ΕΚΤ)

Σκοπός δημιουργίας του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου είναι η ενίσχυση των στρατηγικών απασχόλησης και εκπαίδευσης σε όλα τα κράτη της Ε.Ε. και την βελτίωση της κατάστασης των ευπαθών και χαμηλών εισοδηματικά κοινωνικών στρωμάτων.

Το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο έχει πεδίο εφαρμογής όλες τις περιφέρειες της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Το διάστημα 2014-2020 διοχετεύθηκαν πάνω από 80δισ € σε δράσεις ενίσχυσης του ανθρώπινου κεφαλαίου και επιπλέον πόροι 3,2 δισ € για δράσεις στην ενίσχυση της Νεανικής Απασχόλησης.

Οι άξονες προτεραιότητας ανα θεματολογία στην περίοδο αυτή είναι

- Προώθηση απασχόλησης και κινητικότητας των εργαζομένων,
- Προώθηση της κοινωνικής ένταξης και καταπολέμηση της φτώχειας,
- Χρηματοδότηση για την εκπαίδευση, τις δεξιότητες και την δια βίου μάθηση
- Ενίσχυση της επάρκειας των θεσμών και της αποτελεσματικότητας της δημόσιας διοίκησης

Ένα 20% των επενδύσεων επιπλέον των παραπάνω πόρων θα διοχετευθεί σε δράσεις και πολιτικές για την καταπολέμηση της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού, το οποίο ονομάζεται θεματική επικέντρωση (<https://ec.europa.eu/info/funding->

[tenders/funding-opportunities/funding-programmes/overview-funding-programmes/european-structural-and-investment-funds_el.](#))

1.1.2. Το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΤΠΑ)

Το ΕΤΠΑ στοχεύει στην αναβάθμιση της κοινωνικής και οικονομικής συνοχής στην Ευρωπαϊκή Ένωση προσπαθώντας έτσι να αμβλύνει τις ανισοροπίες μεταξύ περιφερειών και Κράτων-Μελών.

Το ΕΤΠΑ, εστιάζει τις δράσεις του σε βασικούς άξονες προτεραιότητας οι σημαντικότερες εκ των οποίων είναι:

- Έρευνα και καινοτομία
- Ψηφιακό Θεματολόγιο
- Στήριξη μικρομεσαίων Επιχειρήσεων
- Οικονομία με μειωμένη χρήση άνθρακα

Οι πόροι κατανέμονται ανάλογα με το αναπτυξιακό επίπεδο κάθε περιφέρειας ως εξής

Στις ανεπτυγμένες περιφέρειες, το 80% κατ' ελάχιστο των χρηματοδοτήσεων θα πρέπει να στοχεύει σε τουλάχιστον δύο από τους παραπάνω άξονες προτεραιότητας

Στις περιφέρειες που βρίσκονται υπο μετάβαση, θα πρέπει να διατίθεται τουλάχιστον το 60% του ποσοστού

Τέλος, στις πιο χαμηλής ανάπτυξης περιφέρειες το ίδιο ποσοστό θα πρέπει να κυμαίνεται περίπου στο 50%.

Επίσης επιπλέον πόροι του ΕΤΠΑ διατίθενται υποχρεωτικά προς έργα για την προώθηση οικονομιών με μείωση της χρήσης άνθρακα ως εξής:

- Πιο ανεπτυγμένες περιφέρειες 20%
- Περιφέρειες υπο μετάβαση 15%
- Λιγότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες 12%

Οι δράσεις του ΕΤΠΑ, είναι ειδικά σχεδιασμένες ώστε να λαμβάνουν υπόψη τους τα εδαφικά χαρακτηριστικά κάθε περιφέρειας με σκοπό να αμβλύνουν τις οικονομικές περιβαλλοντικές και κοινωνικές ανισότητες και τα προβλήματα των αστικών περιοχών με ιδιαίτερη έμφαση στην βιώσιμη ανάπτυξη. Το 5% των πόρων του ΕΤΠΑ κατ' ελάχιστο διατίθενται σε αυτόν τον άξονα μέσω ολοκληρωμένων σχεδίων δράσης που διαχειρίζονται τα αστικά κέντρα.

Από την άλλη οι περιοχές που μειονεκτούν φυσικά λόγω της γεωγραφικής τους θέσης (ορεινές, ημιορεινές ή απομακρυσμένες και αραιοκατοικημένες περιοχές) λαμβάνουν ειδική μέριμνα και περαιτέρω ωφέλειες ειδικής μεταχείρισης.

Κατά την νέα περίοδο 2014-2020 η ΕΕ θα δαπανήσει πάνω από 350 δις € για τις πολιτικές συνοχής ή σύγκλισης όπως ονομάζεται, το οποίο αντιστοιχεί στο 32,5 του συνολικού προϋπολογισμού της Ε.Ε. Ειδικά για το ΕΤΠΑ, διατίθενται το ποσό των 199 δις € περίπου όπου από αυτά τα 10,2 δις € αφορούν την Ευρωπαϊκή Εδαφική Συνεργασία (ΕΕΣ) και 1,5 δις ,€ για ειδικούς σκοπούς συνοχής απόκεντρων και αραιοκατοικημένων περιοχών και περιφερειών (https://ec.europa.eu/commission/priorities_el).

Για την περίοδο μετά το 2020, η ΕΕ έχει ήδη καταθέσει μέσω της Ευρωπαϊκής Επιτροπής προτάσεις για το σχέδιο δράσης των πολιτικών συνοχής οι οποίες κατά κύριο λόγο περιλαμβάνουν τα παρακάτω:

- Κανονισμός για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης και το Ταμείο Συνοχής
- Κανονισμός για τις ειδικής διατάξης του στόχου «Ευρωπαϊκή Εδαφική Συνεργασία»(interreg)

Οι προτάσεις αυτές παραμένουν εστιασμένες στους βασικούς στόχους του ΕΤΠΑ για επενδύσεις στην απασχόληση και στην ανάπτυξη αλλά και για την εδαφική συνεργασία. Διατηρεί επίσης την θεματολογία με βασικές προτεραιότητες για υποστήριξη της καινοτομίας και της ψηφιακής οικονομίας, την ενίσχυση των ΜΜΕ μέσω στρατηγικών έξυπνης εξειδίκευσης καθώς και στρατηγικές για πράσινη κυκλική οικονομία με χαμηλές εκπομπές άνθρακα.

Ο κατάλογος των δραστηριοτήτων που θα υποστηριχθούν μέσω ΕΤΠΑ σύμφωνα με την Ευρωπαϊκή επιτροπή περιλαμβάνουν μεταξύ άλλων την άμεση στήριξη μεγάλων επιχειρήσεων, τις υποδομές των αερολιμένων τις εργασίες διαχείρισης αποβλήτων και άλλα.

Σύμφωνα με την πρόταση αυτή, κατά την περίοδο 2021-2027, θα διατεθούν μέσω ΕΤΠΑ περίπου 200,6 δις€ εκ των οποίων τα 8,4 δις € για την ΕΕΣ και 1,5 δις € για τις απομακρυσμένες περιφέρειες για την επίτευξη των στόχων και των προτεραιοτήτων της επιτροπής.

Οι κανονισμοί αυτοί για την νέα προγραμματική περίοδο θα περάσουν από έλεγχο νομιμότητας και έγκριση κατά την σύνηθη τακτική της επιτροπής στο πλαίσιο της

οποίας το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο βρίσκεται σε ισότιμη βάση με το Συμβούλιο. Αυτό σημαίνει ότι πριν από τα τέλη του 2020 θα πρέπει να υπάρξει συμφωνία και συναίνεση μεταξύ των δύο αυτών θεσμών της Ε.Ε. όσον αφορά την ψήφιση των μελλοντικών κανόνων για το ΕΤΠΑ. (<http://www.europarl.europa.eu/factsheets/el/sheet/95/european-regional-development-fund-erdf->).

1.1.3. Το Ταμείο Συνοχής

Το Ταμείο Συνοχής έχει ως στόχο την υποστήριξη Κρατών Μελών των οποίων το ΑΕΕ(Ακαθάριστο Εθνικό Εισόδημα) ανα κάτοικο είναι λιγότερο από 90% του Ευρωπαϊκού μέσου όρου. Αυτό έχει ως όραμα και στρατηγική να μειωθούν οι οικονομικές και κοινωνικές ανισότητες και η προώθηση της βιώσιμης ανάπτυξης.

Την περίοδο 2014-2020, το Ταμείο Συνοχής έχει ως χώρες επικέντρωσης την Βουλγαρία, Κροατία, Κύπρο, Τσέχικη Δημοκρατία, Εσθονία, Ελλάδα, Ουγγαρία, Λετονία, Λιθουανία, Μάλτα, Πολωνία, Πορτογαλία, Ρουμανία, Σλοβακία και Σλοβενία.

Ο προϋπολογισμός του ταμείου είναι 63,4 δις€ με βασικούς άξονες δραστηριότητας τους εξής:

-Διευρωπαϊκά μεταφορικά δίκτυα, κυρίως έργα προτεραιότητας ευρωπαϊκού ενδιαφέροντος όπως αυτά καθορίζονται από την Ε.Ε. Το Ταμείο Συνοχής στηρίζει έργα υποδομών μέσα από την στρατηγική «Συνδέοντας την Ευρώπη».

-Περιβάλλον, όπου εδώ το Ταμείο Συνοχής στηρίζει έργα και υποδομές σχετικά με την ενέργεια ή τις Μεταφορές, με την προϋπόθεση ότι ωφελούν την προστασία του περιβάλλοντος με όρους ενεργειακής απόδοσης, την χρήση ανανεώσιμων πηγών ενέργειας ανάπτυξης σιδηροδρομικών μεταφορών, στήριξη των συνδυαστικών μεταφορών, την ενίσχυση των δημόσιων μέσων μεταφοράς και άλλα.

Οι δράσεις του Ταμείου Συνοχής μπορούν να ανασταλούν με απόφαση του Συμβουλίου της Ευρώπης εάν ένα Κράτος Μέλος, δημιουργήσει υπερβολικό δημοσιονομικό έλλειμα και δεν αναλαμβάνει τις κατάλληλες πολιτικές και δράσεις ώστε να διορθώσει την επισφαλή κατάσταση αυτή (https://ec.europa.eu/commission/priorities_el).

1.1.4. Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης

Το ΕΓΤΑΑ έχει ως αντικειμενικό σκοπό και ρόλο να στηρίζει και να χρηματοδοτεί την Κοινή Αγροτική Πολιτική ανάπτυξης της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Για τον σκοπό αυτό σχεδιάζει και υλοποιεί προγράμματα αγροτικής ανάπτυξης και χρηματοδοτήσεις των κρατών μελών και των Περιφερειών της Ε.Ε. Ο σχεδιασμός και η εκπόνηση των προγραμμάτων αυτών, γίνεται με την συνεργασία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και των Κρατών Μελών σύμφωνα πάντα και με την εγκεκριμένη στρατηγική κατεύθυνση πολιτικής για την αγροτική ανάπτυξη αλλά και τους βασικούς άξονες προτεραιοτήτων των εθνικών στρατηγικών σχεδιασμών.

Την περίοδο 2014-2020 και στα πλαίσια του σκοπού των διαρθρωτικών και επενδυτικών ταμείων της Ε.Ε., σύμφωνα και με τον κανονισμό Κοινών Διατάξεων (ΕΚ 1303/2013), το ΕΓΤΑΑ έχει ως προτεραιότητες τρεις βασικούς άξονες

- Ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας της Ευρωπαϊκής Γεωργίας
- Διασφάλιση βιώσιμης διαχείρισης φυσικών πόρων και κλιματικής αλλαγής
- Εξισορρόπηση στην ανάπτυξη των αγροτικών οικονομιών και των κοινοτήτων με δράσεις ενίσχυσης της απασχόλησης

Πλέον των παραπάνω, μεγάλες δράσεις αναζωογόνησης αγροτικών περιοχών στηρίζονται στις κοινές πολιτικές συνοχής σε συνεργασία με το ΕΓΤΑΑ (https://ec.europa.eu/info/funding-tenders/funding-opportunities/funding-programmes/overview-funding-programmes/european-structural-and-investment-funds_el)

2.5.5. Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας και Αλιείας

Το ΕΤΘΑ είναι ένα διαρθρωτικό κι επενδυτικό ταμείο της Ευρωπαϊκής Ένωσης το οποίο σκοπό έχει την συνεχή επικοινωνία και συνεργασίας με τις περιφέρειες της Ευρώπης για την χάραξη πολιτικών και την στήριξη της οικονομικής ανάκαμψης της Ευρώπης με βασική προτεραιότητα την ανάπτυξη και την ενίσχυση της απασχόλησης.

Οι βασικότερες δράσεις του ΕΤΘΑ είναι οι εξής παρακάτω

- Ενίσχυση των αλιείων ώστε να μεταβούν σε μια βιώσιμη αλιεία
- Στήριξη των παράκτιων κοινοτήτων στις διαφοροποιήσεις της οικονομίας τους

- Χρηματοδότηση έργων που αφορούν ενίσχυση της απασχόλησης και βελτίωσης της ποιότητας ζωής στις παράκτιες περιοχές της Ευρώπης
- Διευκόλυνση της πρόσβασης όσον αιτούνται χρηματοδότηση

Το ΕΤΘΑ συγχρηματοδοτεί την εκτέλεση έργων σε συνεργασία με τις εθνικές κυβερνήσεις καθώς το κάθε κράτος μέλος έχει το δικαίωμα μεριδίου από τον ταμειακό προϋπολογισμό σε σχέση με το μέγεθος του αλιευτικού του τομέα.

Μετά την χρηματοδότηση από το ΕΤΘΑ το κράτος μέλος υποχρεούται στην κατάρτιση επιχειρησιακού προγράμματος σύμφωνα με το οποίο αποσαφηνίζονται οι αντικειμενικοί σκοποί και στόχοι της χρηματοδότησης. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή έχει την ευθύνη της έγκρισης ή όχι του επιχειρησιακού προγράμματος ώστε να υλοποιηθούν τα σχεδιαζόμενα έργα. Αρμόδια όργανα για την επίβλεψη υλοποίησης των έργων είναι ο εκάστοτε εθνικός δημόσιος τομέας και η Ευρωπαϊκή Επιτροπή (https://ec.europa.eu/info/funding-tenders/funding-opportunities/funding-programmes/overview-funding-programmes/european-structural-and-investment-funds_el)

Ευρωπαϊκό Ταμείο Στρατηγικών Επενδύσεων

Το σχέδιο Γιούνκερ-το επενδυτικό σχέδιο για την Ευρώπη

Η πρόσφατη χρηματοοικονομική παγκόσμια κρίση, έπληξε όλους τους καιρίους τομείς της οικονομίας. Όπως και σε όλον τον κόσμο και στην ευρώπη οι οικονομικές δραστηριότητες αντιμετώπισαν σημαντικές δυσλειτουργίες και οι επενδυτικές δραστηριότητες περιήλθαν σε πάρα πολύ χαμηλά επίπεδα σε όλες τις χωρές της Ε.Ε.

Η συλλογική και συντονισμένη προσπάθεια είναι ικανή μόνο να επαναφέρει την Ε.Ε σε τροχιά ανάπτυξης. Τα στοιχεία δείχνουν ότι υπάρχουν διαθέσιμοι πόροι απαιτείται όμως ένας μοχλός και ένα πλαίσιο το οποίο θα δραστηριοποιήσει την κινητοποίηση κεφαλαίων και θα προκαλέσει την επανεκκίνηση των επενδύσεων.

Στα πλαίσια αυτά, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή μέσω του προέδρου της παρούσας περιόδου έχει καταρτίσει σχέδιο δράσης το οποίο έχει πάρει και το όνομα του, το λεγόμενο σχέδιο Γιούνκερ, με τρεις βασικούς άξονες δράσης.

- Άρση εμποδίων στα επενδυτικά έργα
- Την προβολή των επενδυτικών έργων

- Την τεχνική υποστήριξη με την αποτελεσματικότερη χρήση των πόρων

Με αυτήν την λογική έχουν δημιουργηθεί τρεις πυλώνες προτεραιοτήτων που είναι οι εξής:

Το Ευρωπαϊκό Ταμείο Στρατηγικών Επενδύσεων (ΕΤΣΕ), το οποίο παρέχει εγγυήσεις της Ε.Ε. για την επανεκκίνηση των ιδιωτικών επενδύσεων. Στρατηγικός εταίρος σε αυτήν την δράση είναι ο Όμιλος της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων(ΕΤΕπ)

Ο Ευρωπαϊκός Κόμβος Επενδυτικών Συμβουλών και η Ευρωπαϊκή Πύλη Επενδυτικών Έργων, είναι δύο εργαλεία τα οποία παρέχουν τεχνική υποστήριξη και βοήθεια στους ενδιαφερόμενους, μεριμνούν για την επικοινωνία των επενδυτικών προσκλήσεων και ευκαιριών και προσπαθούν να συμβάλλουν με τον τρόπο αυτό στον σχεδιασμό και στην υλοποίηση υποψήφιων επενδυτικών προτάσεων. Ο Ευρωπαϊκός Κόμβος Επενδυτικών Συμβουλών είναι μια κοινοπραξία με τον όμιλο της Ευρωπαϊκής Επενδυτικής Τράπεζας.

Τρίτος άξονας δράσης είναι ο στόχος για βελτίωση του επιχειρηματικού περιβάλλοντος με το σχέδιο να εστιάζει στην μείωση και την άμβλυνση των κανονιστικών φραγμών και εμποδίων στις επενδυτικές δραστηριότητες σε περιφερειακό, εθνικό και ενωσιακό επίπεδο (https://ec.europa.eu/commission/priorities/jobs-growth-and-investment/investment-plan-europe-juncker-plan/what-investment-plan-europe_el)

Η δημιουργία του Ευρωπαϊκού Ταμείου Στρατηγικών επενδύσεων έχει ως στόχο την άρση της ανασφάλειας και της έλλειψης εμπιστοσύνης στις επενδύσεις που επέφερε η πρόσφατη χρηματοπιστωτική και δημοσιονομική κρίση. Στόχο επίσης αποτελεί η βελτιστοποίηση των διαθέσιμων πόρων των χρηματοπιστωτικών οργανισμών, των επιχειρηματικών κεφαλαίων και των ιδιωτικών αποταμιεύσεων καθώς στο σύγχρονο επενδυτικό περιβάλλον η δημόσια χρηματοδότηση είναι πλέον ανεπαρκής.

Στρατηγικός εταίρος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής σε αυτήν την δράση είναι η Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων, όπου το ΕΤΣΕ μέσω αυτής χρηματοδοτεί στρατηγικές επενδυτικές δραστηριότητες σε βασικούς τομείς. Οι κυριότεροι εξ αυτών είναι:

- Υποδομές
- Ενεργειακή απόδοση και ανανεώσιμες πηγές ενέργειες
- Έρευνα και καινοτομία
- Προστασία του περιβάλλοντος

- Αγροτική ανάπτυξη
- Ψηφιακή Τεχνολογία
- Εκπαίδευση
- Υγεία κι κοινωνική αλληλεγγύη

Παράλληλη δράση είναι και η υποστήριξη των μικρών επιχειρήσεων για περαιτέρω ανάπτυξη και επέκταση μέσω της χρηματοδότησης Venture Capital.

Το ΕΤΣΕ, αποτελεί ουσιαστικά μια εγγύηση της Ε.Ε. προς τον Όμιλο της ΕΤΕΠ για την πρωτογενή προστασία από τυχόν ζημιές. Αυτό πρακτικά σημαίνει ότι η ΕΤΕΠ έχει την δυνατότητα να χρηματοδοτεί έργα με υψηλότερα επίπεδα κινδύνου αλλά και μεγαλύτερων αποδόσεων από τα συνηθισμένα.

Την διαδικασία αυτή εποπτεύει ανεξάρτητος ελεγκτικός μηχανισμός μέσω μιας επιτροπής επενδύσεων η οποία στηρίζεται σε ισχυρά και αυστηρά κριτήρια ώστε να ελέγξει και να αποφασίσει αν κάποιο επενδυτικό σχέδιο μπορεί να γίνει επιλέξιμο προς χρηματοδότηση από το ΕΤΣΕ ή όχι.

Στις χρηματοδοτήσεις του ΕΤΣΕ δεν υφίστανται ποσοστώσεις ανα τομέα χώρα ή περιφέρεια, η χρηματοδότηση χορηγείται αποκλειστικά στην πληρότητα και στην βιωσιμότητα του εκάστοτε επιχειρηματικού σχεδίου(https://ec.europa.eu/commission/priorities/jobs-growth-and-investment/investment-plan-europe-juncker-plan/what-investment-plan-europe_el).

Θεσμικό πλαίσιο ΕΤΣΕ

Το ΕΤΣΕ δημιουργήθηκε ως ειδικός λογαριασμός επενδύσεων υπο διαχείριση της ΕΤΕΠ το 2015. Η πρόταση του κανονισμού του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για το ΕΤΣΕ και για την τροποποίηση των κανονισμών Ε.Ε 1291/2013 και 1316/2016 έγινε από την ad hoc επιτροπή για την σύσταση του Ταμείου προς την Ευρωπαϊκή Επιτροπή με την υπ' αριθμό 2015/00009(cod) πρόταση της επιτροπής. Σύμφωνα με την πρόταση αυτή οι νομικές της βάσεις της είναι τα άρθρα 172,173,175 παρ.3 και 182 παρ.1 της Συνθήκης για την λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Σε αυτήν την πρόταση περιλαμβάνονται 19 προτεινόμενα άρθρα τα οποία ορίζουν τις ακριβείς προδιαγραφές λειτουργίας του ΕΤΣΕ. Η πρόταση της επιτροπής καταρτίστηκε στον Κανονισμό (ΕΕ) 2015/1017 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και

του Συμβουλίου και εγκρίθηκε με την ψήφιση του το ίδιο έτος (<http://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-5112-2015-INIT/el/pdf>)

2.5.6. Σχέδιο Παράτασης κανονισμού έως το 2020.

Το Σεπτέμβριο του 2017 εκδόθηκε ο κανονισμός ΕΤΣΕ 2.0 ο οποίος τέθηκε σε εφαρμογή από 1/1/2018 και ο οποίος προβλέπει την παράταση του κανονισμού λειτουργίας του ΕΤΣΕ πέραν του 2020 όπως είχε αρχικώς προβλεφθεί. Συγχρόνως αποφασίστηκε η επέκταση της ενίσχυσης του ΕΤΣΕ και του Ευρωπαϊκού Κόμβου Επενδυτικών Συμβουλών και μετά το 2020. Βασικό στοιχείο του καινούριου κανονισμού είναι η αύξηση των εγγυήσεων της ΕΕ στην ΕΤΕπ σε 26 δις € και η δέσμευση από την ΕΤΕπ πόρων ύψους 7,5 δις€ με σκοπό την κίνηση κεφαλαίων ύψους 500 δις € πρόσθετης χρηματοδότησης για την πραγματοποίηση επενδύσεων (<http://www.europarl.europa.eu/factsheets/el/sheet/17>)

Επενδυτικές πλατφόρμες του ΕΤΣΕ

Ο Ευρωπαϊκός Κόμβος Επενδυτικών Συμβουλών και η Ευρωπαϊκή Πύλη Επενδυτικών Έργων αποτελούν το δεύτερο μέρος του Επενδυτικού Σχεδίου για την Ευρώπη και δημιουργήθηκαν για την υποστήριξη των στόχων του Ευρωπαϊκού Ταμείου Στρατηγικών Επενδύσεων.

(<https://www.consilium.europa.eu/el/policies/investment-plan/investment-advisory-hub/>)

2.5.7. Η Ευρωπαϊκή Πύλη Επενδύσεων

Η Ευρωπαϊκή Πύλη Επενδυτικών Έργων (ΕΠΕΕ), αποτελεί μέρος του «Σχεδίου Γιούνκερ» για την επανεκκίνηση των επενδύσεων στην Ευρώπη και έχει σχεδιαστεί ώστε να στηρίζει ουσιαστικά τις επενδύσεις στην πραγματική οικονομία. Σκοπός της

επίσης είναι να ενισχύει την διαφάνεια σε σχέση με τις επενδυτικές ευκαιρίες στην Ευρωπαϊκή Ένωση.

Ρόλος της διαδικτυακής αυτής πύλης η οποία σχεδιάστηκε και φιλοξενείται από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή είναι να προσφέρει στους ενδιαφερόμενους φορείς υλοποίησης έργων, ιδιωτικούς και δημόσιους, ένα χρήσιμο εργαλείο για την αναβάθμιση της προβολής των επενδυτικών τους προτάσεων μέσω της συμπλήρωσης μιας απλής δήλωσης υποβολής έργου. Δουλειά της ΕΠΕΕ είναι στην συνέχεια να προβάλλει αυτά τα έργα με σκοπό να προσελκύσει ενδιαφερόμενους επενδυτές ανα τον κόσμο, ούτως ώστε να ενισχυθούν τα κανάλια επικοινωνίας τους με τα περισσότερα σχεδιαζόμενα επενδυτικά έργα στην Ευρώπη. (<https://ec.europa.eu/eipp/desktop/el/about.html>, <http://europedirect.eliamep.gr/>)

2.5.8. Ευρωπαϊκός Συμβουλευτικός Κόμβος

Ο Ευρωπαϊκός Κόμβος Επενδυτικών Συμβουλών (ΕΚΕΣ), είναι το δεύτερο εργαλείο του επενδυτικού σχεδίου για την Ευρώπη και έχει ως στόχο να ενισχύει σε τεχνικό επίπεδο την στήριξη των επενδυτικών έργων και επενδυτικών σχεδίων

Το ΕΚΕΣ βασίζεται σε τρεις πυλώνες δράσεις

Ενιαίο σημείο εισόδου στον κόμβο για ένα ευρύ φάσμα υπηρεσιών, προγραμμάτων και δράσεων συμβουλευτικών καθώς και τεχνικής υποστήριξης για τους ενδιαφερόμενους φορείς ιδιωτικούς και δημόσιους.

Πλατφόρμα συνεργασίας για την επανεκκίνηση τη μόχλευση και τη διάχυση τεχνογνωσίας και εμπειρικής γνώσης μεταξύ των συνεργαζόμενων φορέων και οργανισμών.

Ενίσχυση ή διεύρυνση των συμβουλευτικών υπηρεσιών που ήδη υφίστανται καθώς και δημιουργία καινούριων για την περαιτέρω κάλυψη νεοεμφανιζόμενων αναγκών.

Οι υπηρεσίες που διατίθενται μέσω του ΕΚΕΣ περιλαμβάνουν:

- Υποστήριξη της ανάπτυξης έργων σε όλα τα στάδια του έργου, καθώς και συμβουλές για τις μελέτες αγοράς, τις τομεακές στρατηγικές και τον έλεγχο των έργων
- Χρηματοοικονομικές συμβουλές για τη βελτίωση της ικανότητας των επιχειρήσεων να έχουν πρόσβαση σε κατάλληλες πηγές χρηματοδότησης

- Διαδικασία και μεθοδολογική καθοδήγηση και κατάρτιση σε διάφορα θέματα που σχετίζονται με επενδυτικά σχέδια (π.χ. διαδικασία υποβολής προσφορών, ανάλυση κόστους-οφέλους κ.λπ.), πρόσβαση στη χρηματοδότηση και χρήση των κονδυλίων της ΕΕ.

Μέσω του ΕΚΕΣ, η ΕΤΕπ και η Ευρωπαϊκή Επιτροπή μπορούν να παρέχουν συμβουλές σχετικά με τον τρόπο δημιουργίας επενδυτικών πλατφορμών. (<https://eiah.eib.org/index>) .

Ένα διάγραμμα των συμβουλευτικών υπηρεσιών του ΕΚΕΣ περιλαμβάνει τα εξής βασικά:

Προγραμματισμός

- Συμβουλές πολιτικής (οδηγίες της ΕΕ, τοπικές πολιτικές κ.λπ.).
- Συμβουλές προγράμματος.
- Προκαταρκτική αξιολόγηση του έργου.

Ταυτοποίηση

- Συμβουλές πολιτικής (οδηγίες της ΕΕ, τοπικές πολιτικές κ.λπ.).
- Συμβουλές προγράμματος.
- Προκαταρκτική αξιολόγηση του έργου.

Διατύπωση

- Στρατηγικός επενδυτικός σχεδιασμός.
- Πρώτες αντιδράσεις στις ώριμες προτάσεις έργων.
- Εννοιολογική ανάπτυξη.
- Διάρθρωση του έργου (τεχνική και οικονομική διάρθρωση, π.χ. πλατφόρμες επενδύσεων, χρηματοπιστωτικά μέσα, καινοτόμα σχέδια κ.λπ.).

Εκτέλεση

- Συμβουλές σχετικά με θέματα υλοποίησης έργων.

Αξιολόγηση και έλεγχος

Ο ΕΚΕΣ δεν παρέχει συμβουλευτικές υπηρεσίες σχετικά με την αξιολόγηση και τον έλεγχο των έργων.

2.5.9. Οι επενδυτικές πλατφόρμες του ΕΤΣΕ: Δημόσιες και Ιδιωτικές Επενδύσεις

Μέσω της δημιουργίας των επενδυτικών πλατφορμών του ΕΤΣΕ στόχος είναι η συμβολή στην στήριξη και την χρηματοδότηση μικρότερου βαθμού έργων καθώς και στην κατηγοριοποίηση των πηγών κεφαλαίων έτσι ώστε να μπορούν να πραγματοποιηθούν διαφοροποιήσεις στις επενδύσεις με βάση την γεωγραφική περιοχή ή την θεματική κατηγορία.

Στα πλαίσια του ΕΤΣΕ η δημιουργία μιας επενδυτικής πλατφόρμας είναι ευέλικτη, τόσο οι δημόσιοι όσο και οι ιδιωτικοί φορείς που ενδιαφέρονται να εμπλακούν σε επενδυτικά σχέδια και σχήματα μπορούν να οργανώσουν επενδυτικές πλατφόρμες, με την παροχή μέρους της χρηματοδότησης. Η νομική μορφή και το χρηματοδοτικό σχήμα δεν είναι απόλυτα και καθορίζονται με βάση την ανάγκη του εκάστοτε έργου και τα κύρια ενδιαφέροντα των βασικών επενδυτών (λογαριασμοί υπο διαχείριση, συμφωνίες επανεπενδύσεων. Επενδυτικά ταμεία ειδικού σκοπού κλπ.)

Επιπλέον ο συμβουλευτικός κόμβος μπορεί να δώσει υποστήριξη και συμβουλευτικές υπηρεσίες για τις δομές των επενδυτικών πλατφόρμων. Τα πιο ώριμα έργα έχουν την δυνατότητα υποβολής αίτησης χρηματοδότησης από το ΕΤΣΕ έτσι ώστε να έχουν την δυνατότητα δημιουργίας πλατφόρμας απευθείας από τον όμιλο ΕΤΕπ https://ec.europa.eu/commission/priorities/jobs-growth-and-investment/investment-plan-europe-juncker-plan/support-how-you-can-benefit-investment-plan_el#investmentplatforms

Η Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων

Η ιστορία της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων (ΕΤΕπ) ξεκινάει συγχρόνως με την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Ένωσης καθώς προβλεπόταν η ίδρυση της στις Συνθήκες της Ρώμης και ιδρύθηκε επισήμως την 1/1/1958.

Σκοπός ίδρυσης της ΕΤΕπ ήταν οι χρηματοδοτήσεις για τα αναγκαία έργα της Ένωσης έτσι ώστε να επιτύχει τους βασικούς της στόχους. Οι βασικότεροι τομείς δραστηριοτήτων της είναι

- Περιφερειακή ανάπτυξη
- Χρηματοδότηση υποδομών δικτύων μεταφοράς ανθρώπων και εμπορευμάτων
- Ανάπτυξη δικτύων τηλεπικοινωνιών, επικοινωνίας και ενέργειας

- Υποστήριξη ερευνητικών προγραμμάτων και ανάπτυξη μεθόδων προστασίας του περιβάλλοντος
- Έρευνα και ανάπτυξη τεχνολογικής καινοτομίας
- Χρηματοδότηση εκπαιδευτικών και κοινωνικών προγραμμάτων

Η διαχείριση της ΕΤΕπ ασκείται από συμβούλιο διοικητών, το διοικητικό συμβούλιο και την διευθύνουσα επιτροπή.

Το διοικητικό συμβούλιο της ΕΤΕπ αποτελείται από 29 διευθυντές στο οποίο συμμετάσχουν και από κάθε κράτος μέλος ένας εκπρόσωπος, από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή και 19 αναπληρωτές.

Οι τομείς άσκησης αρμοδιοτήτων του Δ.Σ. είναι

- Μέριμνα για την διοίκηση της ΕΤΕπ σύμφωνα με τις Συνθήκες, το καταστατικό και τις οδηγίες
- Έγκριση και χορήγηση δανείων
- Έγκριση σύναψης δανείων και εγγυήσεων
- Προτάσεις για μεταβολές της πιστωτικής πολιτικής της Τράπεζας στο συμβούλιο των διοικητών
- Έγκριση επιχειρησιακών πολιτικών της ΕΤΕπ

Για όλες τις πράξεις που πρόκειται να χρηματοδοτηθούν από ίδιους πόρους, πριν να υποβληθούν στο Διοικητικό Συμβούλιο της ΕΤΕπ, περνούν από την γνωμοδοτική έγκριση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής

Η ΕΤΕπ έως σήμερα έχει χρηματοδοτήσει 12284 έργα και έχει χορηγήσει 1182 δις€ σε πάνω από 162 χώρες (www.eib.org)

Μαζί με το Ευρωπαϊκό Ταμείο Επενδύσεων αποτελούν τον όμιλο ΕΤΕπ και στο μετοχικό κεφάλαιο της συμμετάσχουν όλα τα κράτη μέλη της ΕΕ Στα πλαίσια του «Σχεδίου Γιούνκερ» η ΕΤΕπ αποτελεί ένα εργαλείο ευρύτερου στρατηγικού σχεδιασμού με σκοπό την άρση της ανασφάλειας και του επενδυτικού κενού που επέφερε η κρίση, εμπεδώνοντας εκ νέου την εμπιστοσύνη στους υποψήφιους επενδυτές μέσω της διασφάλισης τους από ενδογενείς κινδύνους που μπορεί να περιλαμβάνει ένα έργο. (<http://www.europarl.europa.eu/factsheets/el/>)

Σύγκριση ΕΤΣΕ και ΕΔΕΤ. Οφέλη και πλεονεκτήματα σύνδεσης

Αναφέραμε και στις προηγούμενες ενότητες ότι η πρόσφατη χρηματοπιστωτική κρίση έχει επηρεάσει αρνητικότητα την πορεία των επενδύσεων πιέζοντας όλους τους επενδυτικούς δείκτες προς τα κάτω. Το γεγονός αυτό ανέστειλε τις επενδύσεις σε θεμελιώδεις υποδομές καινοτομίας και χρηματοδότησης των ΜΜΕ. Πρόσφατες μάλιστα μελέτες έδειξαν ότι οι επενδύσεις σε Ευρωπαϊκό Επίπεδο βρίσκονται κατά 15% κάτω απτοί σημείο που βρισκόταν πριν από την κρίση.

Για τον λόγο αυτό απαιτούνται και έχουν αναληφθεί συντονισμένες δράσεις και δραστηριότητες από την Ευρωπαϊκή Ένωση και από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή ώστε να επανακινηθούν οι επενδύσεις και να αρθεί η αβεβαιότητα και η έλλειψη εμπιστοσύνης από τους υποψήφιους επενδυτές.

Όπως αναφέραμε και παραπάνω για να πετύχει τους σκοπούς της η Ε.Ε. έχει δημιουργήσει από την μια μεριά τα Ευρωπαϊκά Διαρθρωτικά Ταμεία και από την άλλη κοινοπραξία της Ευρωπαϊκής Επενδυτικής Τράπεζας με το Ταμείο Στρατηγικών Επενδύσεων. Και οι δύο αυτές ομάδες εργαλείων πολιτικής, διαδραματίζουν κυρίαρχο και βασικότατο ρόλο στην χάραξη της περιφερειακής πολιτικής της Ένωσης αλλά και των θεμελιωδών αρχών της σύγκλισης και της αναπτυξιακή προοπτικής των κρατών μελών τη Ευρωζώνης.

Στις επόμενες ενότητες γίνεται μια προσπάθεια να ανιχνευθούν τα σημεία σύνδεσης και οι διαφορές των ΕΔΕΤ με το ΕΤΣΕ και τα περιθώρια συνεργασίας τους. Από την 6 άλλη αναφέρονται τα πλεονεκτήματα και τα οφέλη από την λειτουργία τους καθώς και οι προοπτικές στρατηγικής αξιοποίησης τους.

Διαφορές ΕΔΕΤ και ΕΤΣΕ

Από την επισκόπηση των προηγούμενων ενοτήτων προκύπτουν ζητήματα διαφοροποίησης του Ευρωπαϊκού Ταμείου Στρατηγικών Επενδύσεων και των Διαρθρωτικών Ταμείων

Τα Ευρωπαϊκά Διαρθρωτικά Ταμεία, είναι εργαλεία πολιτικής για την περιφερειακή σύγκλιση της Ευρωπαϊκής Ένωσης μέσω της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Ο βασικός τους ρόλος είναι να χρηματοδοτούν υποδομές και έργα μέσω επιχορηγήσεων και βάσει πλαισίου προγραμμάτων. Τα προγράμματα αυτά (τα γνωστά σε μας ΕΣΠΑ) προκύπτουν κατόπιν κοινής διαβούλευσης των κρατών μελών, διέπονται από αρχές

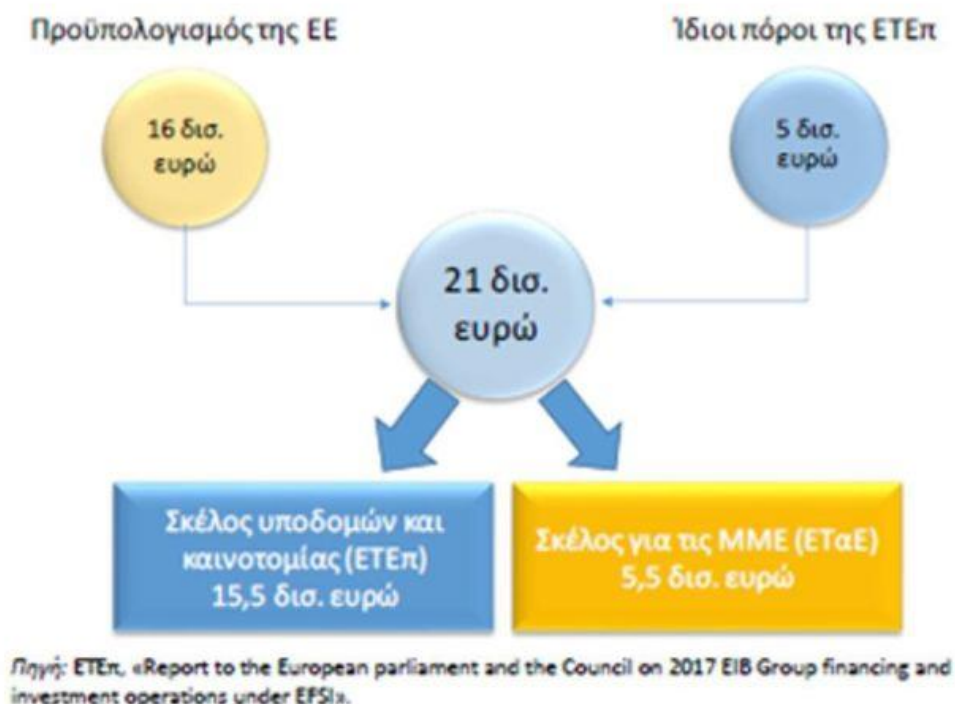
και κανόνες ποσόστωσης ενώ διαχειρίζονται από ανεξάρτητες διαχειριστικές αρχές σε κάθε κράτος μέλος. Η διαχείριση των χρηματοδοτήσεων, ρυθμίζεται από πλαίσιο αυστηρών κανόνων που διασφαλίζουν την ορθή διάθεση υπό καθεστώς στενών ελέγχων έτσι ώστε να εξασφαλίζεται η διαφάνεια, η αποδοτικότητα και η εμπέδωση του αισθήματος ευθύνης. Τα κονδύλια της Ε.Ε και η διαχείριση τους άπτεται της πολιτικής ευθύνης των 28 επιτρόπων ενώ οι περισσότερες χρηματοδοτήσεις βαρύνουν με την υποχρέωση των επιθεωρήσεων και των ελέγχων τις εκάστοτε εθνικές κυβερνήσεις. (https://europa.eu/european-union/about-eu/funding-grants_el)

Βάσει των στατιστικών στοιχείων της Ε.Ε. το 76% του προϋπολογισμού της, διαχειρίζεται από τις εθνικές κυβερνήσεις κατά βάση μέσω των ΕΔΕΤ, τα οποία υλοποιούν τις πολιτικές της Ε.Ε. και για αυτήν την περίοδο την στρατηγική «Ευρώπη 2020». Για την περίοδο 2014-2020, τα ΕΔΕΤ θα χορηγήσουν έργα συνολικού προϋπολογισμού 454δισ € σε όλες τις χώρες της Ε.Ε. Οι χορηγήσεις των ΕΔΕΤ γίνονται σε έργα με χαμηλό προφίλ κινδύνου και χρησιμοποιούνται τελείως διαφορετικά κριτήρια ένταξης φορέων σε αυτά.

<https://www.stockwatch.com.cy/el/article/eyropaiki-oikonomia/ependytika-tameia-gia-programma-gioynker>

Το ΕΤΣΕ από την άλλη, είναι το Ταμείο το οποίο έχει δημιουργηθεί από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή έτσι ώστε να συνδράμει στην επανεκκίνηση των επενδύσεων στην Ευρώπη κινητοποιώντας τις ιδιωτικές χρηματοδοτήσεις των στρατηγικών επενδύσεων. Το ΕΤΣΕ, χρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή και την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων με ύψος κεφαλαίων 16 δισ και 5 δισ € αντίστοιχα. Τα κεφάλαια αυτά μέσω μόχλευσης σε δημόσιους και ιδιωτικούς φορείς εκτιμάται ότι είναι πιθανόν να φτάσουν στο ύψος των 315 δισ€ επενδύσεων. Η ΕΤΕπ συμμετέχει στο πρόγραμμα σε χρηματοδοτήσεις μόνο οικονομικά βιώσιμων έργων. Τα έργα αυτά βέβαια μπορεί να παρουσιάζουν ένα προφίλ πιο υψηλού κινδύνου, σε σχέση με συνηθισμένες χορηγήσεις και εστιάζουν κυρίως στις Μεταφορές, στην Ενέργεια, στην Ψηφιακή Οικονομία, στο Περιβάλλον, στην Βελτιστοποίηση απόδοσης των Πόρων στο Ανθρώπινο δυναμικό, στον Πολιτισμό, στην Υγεία, στην Έρευνα και την Καινοτομία καθώς και στην στήριξη των μικρομεσαίων επιχειρήσεων ή εταιρειών Μεσαίας Κεφαλαιοποίησης.

Γράφημα 1 – Δομή του ΕΤΣΕ κατόπιν των αναπροσαρμογών του Ιουλίου του 2016

Βλέπουμε λοιπόν από τα παραπάνω ότι η βασική διαφορά των δύο κατηγοριών των εργαλείων πολιτικής της Ευρωπαϊκής Ένωσης και της Επιτροπής είναι ότι τα ΕΔΕΤ, διέπονται από ένα σύνολο κανόνων και διαχειρίζονται τα ίδια κονδύλια βάσει των προγραμματικών εξαγγελιών και των αξόνων δράσης της περιφερειακής πολιτικής με ευθείες αναφορές ελέγχου στις εθνικές κυβερνήσεις και στις ανεξάρτητες αρχές διαχείρισης. Το ΕΤΣΕ από την άλλη είναι ένα καθαρά χρηματοοικονομικό εργαλείο μόχλευσης το οποίο αποτελεί προέκταση και σύνθεση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων με σκοπό την μόχλευση και την επανεκκίνηση των επενδύσεων, χωρίς ποσοτώσεις και ανεξάρτητες αρχές ανά κράτος μέλος αλλά με μοναδικό γνώμονα την ζήτηση για επενδύσεις και τις αξιολογήσεις με οικονομικά κριτήρια αποδοτικότητας και βιωσιμότητας των έργων(Ε.Επιτροπή, 2016).

Το όφελος του συνδυασμού ΕΤΣΕ και ΕΔΕΤ

Την τελευταία χρονική περίοδο έχει αρχίσει να γίνεται λόγος στους κύκλους των θεσμικών οργάνων της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, με ποιους τρόπους και ποια οφέλη θα δημιουργούνταν αν τα δύο αυτά υπεραναπτυξιακά εργαλεία, έβρισκαν κοινό τόπο δράσης. Με βασικό στόχο την αντιμετώπιση των συνεπειών της οικονομικής κρίσης

και της μείωσης του επενδυτικού ενδιαφέροντος το ΕΔΕΤ και το ΕΤΣΕ μπορούν να συμβάλλουν συλλογικά και συντονισμένα στις προσπάθειες της Ε.Ε. για αντιστροφή του κλίματος.

Η αλληλοσυμπλήρωση των δράσεων των δύο αναπτυξιακών εργαλείων αυτών θα κάνει ακόμα πιο ξεκάθαρο το μήνυμα και την πολιτική θέληση της Ευρωπαϊκής Ένωσης για στήριξη των επενδυτικών σχεδίων γεγονός που αν μη τι άλλο θα επηρεάσει θετικά το κλίμα των αγορών.

Οι δομικές διαφορές των ΕΔΕΤ και ΕΤΣΕ μπορούν να μετατραπούν σε πλεονέκτημα καθώς μπορούν να λειτουργήσουν συμπληρωματικά όσον αφορά τον σχεδιασμό, την φιλοσοφία και το θεσμικό πλαίσιο. Με τον τρόπο αυτό στον κοινό τόπο δράσης μπορούν να ενισχύσουν σημαντικά το ένα το άλλο δημιουργώντας ένα πανίσχυρο επενδυτικό και αναπτυξιακό συνδυασμό ο οποίος θα μπορεί να κινητοποιήσει το μέγιστο των ιδιωτικών επενδυτικών κεφαλαίων.

Το αντικείμενο, το μέγεθος και η περιοχή υλοποίησης του κάθε επενδυτικού σχεδίου θα μπορεί να οργανώσει και να συνδυάσει με διαφορετικό τρόπο τις δράσεις των ΕΔΕΤ και ΕΤΣΕ. Για παράδειγμα σε κάποιες χώρες που το ΕΤΣΕ δεν έχει ακόμα αξιοποιηθεί πλήρως μπορεί μέσω της συμπόρευσης με τα ΕΔΕΤ να συμμετάσχει στην κινητοποίηση των ιδιωτικών επενδύσεων σε μια ευρεία εφαρμογή.

Τα οικονομικά κριτήρια βιωσιμότητας και αποδοτικότητας ενός επενδυτικού σχεδίου, μπορεί να συμβάλλει με θετικό τρόπο στην ενίσχυση της απασχόλησης και στις προοπτικές ανάπτυξης μιας περιοχής. Υπό αυτό το πρίσμα λοιπόν είναι εφικτό, κι εφόσον είναι σύμφωνο με τις πολιτικές της Ε.Ε., να μπορεί να υπαχθεί σε έναν συνδυασμό χρηματοδότησης και από τα ΕΔΕΤ και από το ΕΤΣΕ, γεγονός που αδιαμφισβήτητα θα αναθερμάνει ιδιαίτερα το επενδυτικό ενδιαφέρον των κεφαλαιούχων ανά κράτος-μέλος αλλά και συνολικά για την Ε.Ε.

Η περιφερειακή χρηματοδότηση μέσω των ΕΔΕΤ, δημιουργεί γενικότερα ένα θετικότερο κλίμα στις περιοχές που υλοποιούνται έργα ΠΕΠ, και με τον τρόπο αυτό μπορούν να συμπαρασυρθούν συμπληρωματικές ή και καινούριες επενδύσεις και έργα με γνώμονα την βασική χρηματοδότηση η οποία θα μπορεί να ενισχυθεί σημαντικά από το ΕΤΣΕ και να προσελκύσει επενδυτές να υλοποιήσουν έργα.

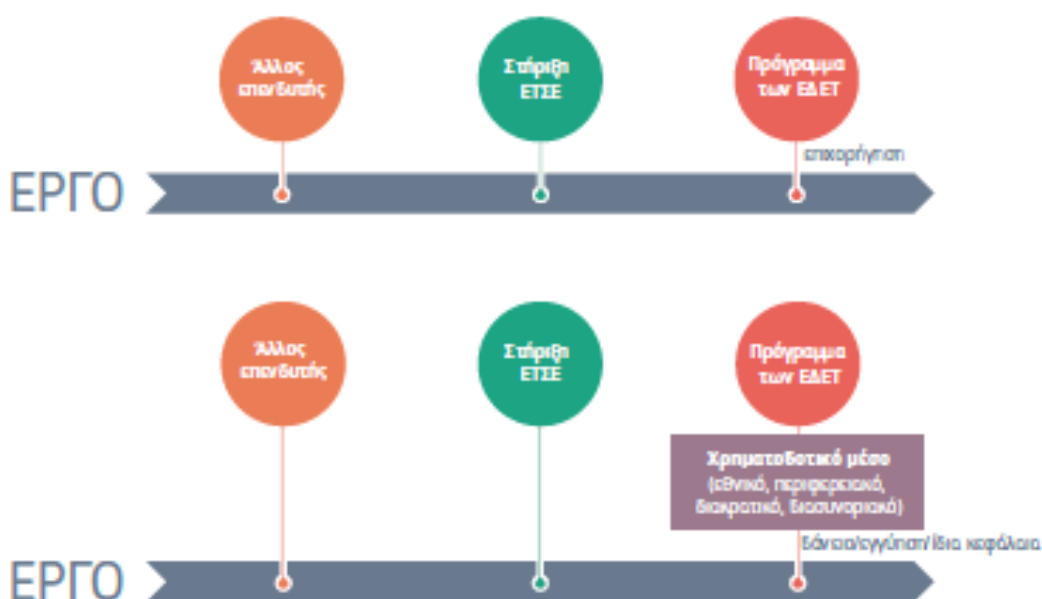
Είναι εφικτό και θεμιτό τα δύο εργαλεία ανάπτυξης της Ε.Ε. τα ΕΔΕΤ και το ΕΤΣΕ, να βρουν μια κοινή γραμμή πλεύσης στην οποία το καθένα θα ακολουθεί μεν τους δικούς του κανόνες και πολιτικές προτεραιότητες αλλά από την άλλη θα μπορεί συμπληρωματικά να ενισχύονται οι κοινές δράσεις. Με τον τρόπο αυτό τα

χρηματοδοτικά εργαλεία της Ε.Ε. θα βρουν καινούριο και πιο διευρυνόμενο πεδίο δράσης το οποίο θα μπορεί να αποδώσει τα επιθυμητά αποτελέσματα για τις αναπτυξιακές προοπτικές και τις προτεραιότητες της Ε.Ε.(Ε.Επιτροπή, 2016)

Τρόποι συνδυασμού κονδυλίων των ΕΔΕΤ και ΕΤΣΕ

Οι πολιτικές και οι στρατηγικές ανάπτυξης που προωθούν τα δύο αναπτυξιακά εργαλεία ΕΔΕΤ και ΕΤΣΕ υπάρχουν διάφοροι τρόποι έτσι ώστε να συνδυαστούν με σκοπό την βέλτιστη αξιοποίηση τους.

Ένας τρόπος συνδυασμού τους είναι με συνδυασμό τους απευθείας σε επίπεδο έργου. Εφόσον ένα έργο ελεγχθεί και εγκριθεί ως προς την οικονομική του βιωσιμότητά μπορεί να θεωρηθεί επιλέξιμο για χρηματοδότηση από κάποιο ΕΔΕΤ. Αυτό μπορεί να γίνει είτε μέσω κάποιας επιχορήγησης είτε με την χρήση κάποιου χρηματοδοτικού εργαλείου. Ο συνδυασμός χρηματοδότησης και επιχορήγησης μπορεί να φέρει και συνδυασμό των ΕΔΕΤ με το ΕΤΣΕ αλλά υπάρχει και η πιθανότητα συνδυασμού με άλλους επενδυτές που μπορεί να προσελκυσθούν από την επιλεξιμότητα του έργου όπως φαίνεται και από το παρακάτω σχήμα(Ε.Επιτροπή, 2016).

Συνδυασμός ΕΤΣΕ και ΕΔΕΤ σε επίπεδο έργου(ΕΤΕπ, 2016)

Ένας άλλος τρόπος συνδυασμού ΕΔΕΤ και ΕΤΣΕ είναι ο συνδυασμός των κονδυλίων τους σε επίπεδο επενδυτικής πλατφόρμας.

Οι διαχειριστικές αρχές των εκάστοτε κρατών μελών, έχουν την δυνατότητα να συγκροτήσουν από την αρχή νέες επενδυτικές πλατφόρμες, οι οποίες θα μπορούν να θεωρηθούν χρηματοδοτικό μέσο, έτσι ώστε το ΕΤΣΕ αλλά και άλλοι θεσμικοί επενδυτές να μπορούν να επενδύσουν τους πόρους τους με διάφορους τρόπους όπως η μορφή «κλιμακωτού κονδυλίου», με τη μορφή δηλαδή ποσόστωσης των επενδυτικών πόρων.

Υπάρχει επίσης η δυνατότητα, οι διαχειριστικές αρχές να συνεισφέρουν μέσω υφιστάμενων επενδυτικών πλατφορμών, οι οποίες μπορούν να θεωρηθούν χρηματοδοτικά μέσα και έχουν συγκροτηθεί με πόρους από το ΕΤΣΕ, σε κρατικό, διεθνές, περιφερειακό και διασυνοριακό επίπεδο. Μέσω της επενδυτικής πλατφόρμας θα δίνεται στην συνέχεια η δυνατότητα, μέσω προγραμμάτων του ΕΤΣΕ και των διακριτών ΕΔΕΤ, να συνεισφέρουν σε έργα, ενώ θα υπάρχει και η δυνατότητα να συμμετάσχουν σε αυτά τα χρηματοδοτικά σχήματα και ανεξάρτητοι επενδυτές. Οι περιπτώσεις αυτές διακρίνονται στο παρακάτω σχήμα(Ε. Επιτροπή, 2016).

Συνδυασμός σε επίπεδο επενδυτικής πλατφόρμας(ΕΤΕπ,2016)

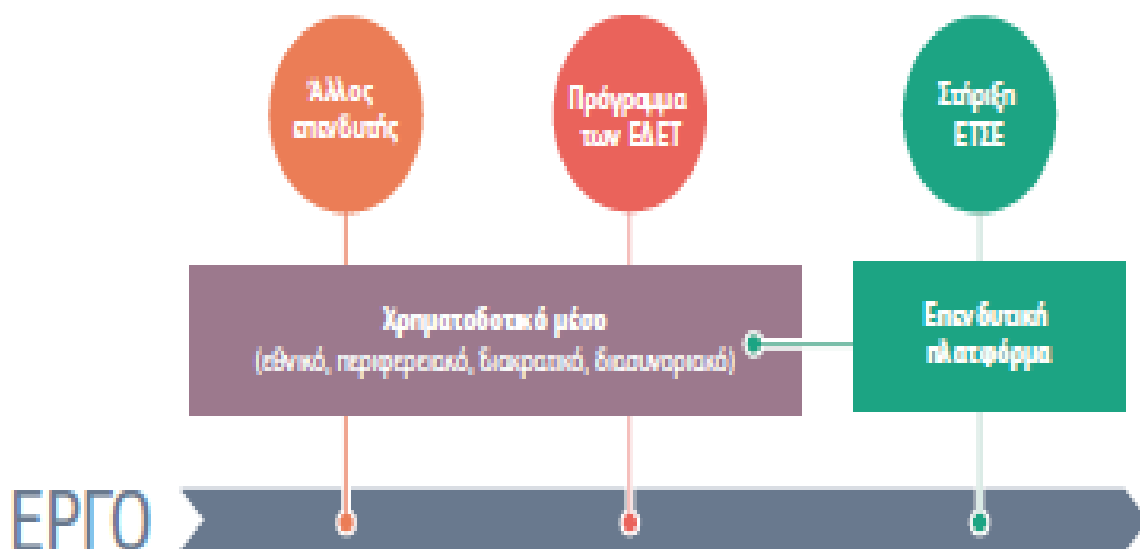
Μια Τρίτη μορφή συνδυασμού των ΕΔΕΤ και ΕΤΣΕ, είναι ο συνδυασμός των χρηματοδοτικών πόρων των ΕΔΕΤ με την τεχνική υποστήριξη του ΕΤΣΕ. Αυτό είναι

εφικτό αν υφίσταται μια επενδυτική πλατφόρμα μέσω άλλος οποίας θα μπορούν να διοχετευτούν κεφάλαια, σε επίπεδα χρηματοδοτικού μέσου ή σε επίπεδα έργων.

Σε αυτήν την κατηγορία συνδυασμού οι διαχειριστικές αρχές θα μπορούν να θεσπίζουν ένα χρηματοδοτικό μέσο, πάνω στο οποίο θα μπορεί να συμμετάσχει σαν επενδυτής το επενδυτικό σχήμα, η πλατφόρμα η οποία θα έχει σχηματιστεί με την βοήθεια και με την τεχνική υποστήριξη του ΕΤΣΕ. Σε αυτό το σχήμα θα δίνεται η δυνατότητα συμμετοχής και σε ανεξάρτητους επενδυτές να συμμετάσχουν στο έργο.

Μετά την δημιουργία του χρηματοδοτικού μέσου, θα υπάρχει η δυνατότητα υλοποίησης επενδυτικών προγραμμάτων, με τη συνεισφορά επιχειρησιακών δράσεων από το ΕΤΣΕ και τα διακριτά ΕΔΕΤ, στα οποία θα μπορούν να συμμετάσχουν και άλλοι επενδυτές.

Ένας άλλος τρόπος να γίνει βιώσιμος ο συνδυασμός των ΕΔΕΤ και ΕΤΣΕ είναι να υπάρχει η δυνατότητα παρέμβασης σε μια υφιστάμενη επενδυτική πλατφόρμα, η οποία έχει ήδη σχηματιστεί με την συμβολή του ΕΤΣΕ και να συμμετάσχει σε κάποιο έργο απευθείας, με ξεχωριστές συμφωνίες. Όλα τα παραπάνω απεικονίζονται στο επόμενο σχήμα(Ε.Επιτροπή, 2016)..

Συνδυασμός σε μέσο ή έργο (ΕΤΕπ,2016)

Χαρακτηριστικό δείγμα συνδυασμού ΕΔΕΤ και ΕΤΣΕ αποτελεί, το χρηματοδοτικό εργαλείο το οποίο δημιουργήθηκε το 2016 για την κοινή αγροτική ανάπτυξη. Το

χρηματοοικονομικό μέσο αυτό, συνδυάζει την χρηματοδότηση της αγροτικής πολιτικής μέσω ΕΔΕΤ με το ΕΤΣΕ. Σε αυτό το εργαλείο, η αξιοποίηση των εγγυήσεων που δίνει το ΕΤΣΕ με τον συνδυασμό των ΕΔΕΤ έχει την δυνατότητα να αυξήσει την ισχύ της στήριξης των επιμέρους πολιτικών. Σύμφωνα με τις δηλώσεις του επιτρόπου Γ.Καιτανεν το 2016 « το ΕΤΣΕ, στηρίζει ήδη τις μικρομεσαίες αγροτικές επιχειρήσεις, αλλά και επενδυτικά έργα τα οποία κρίνονται βιώσιμα στον τομέα των αγροτικών προϊόντων και τροφίμων. Η παροχή της δυνατότητα για την χρήση νέων χρηματοδοτικών μέσων, αποτελεί ένα ακόμα θετικό βήμα για την εμπλοκή περισσότερων χρηματοδοτικών εργαλείων στον τομέα της αγροτικής ανάπτυξης και των τροφίμων.» (<https://www.tovima.gr/2016/11/29/finance/neo-xrimatodotiko-ergaleio-gia-tin-agrotiki-anaptyksi/>)

Ο Επίτροπος Γεωργίας και Αγροτικής Ανάπτυξης, Φ.Χόγκαν δήλωσε ακόμα την ίδια περίοδο ότι «με την ανάπτυξη χρηματοδοτικών μέσων κατάλληλης μορφής και σε επαρκή ποσότητα στον τομέα των αγροτοδιατροφικών προϊόντων, μπορούμε να ενισχύσουμε θεαματικά την ικανότητα, τις δεξιότητες και τις καινοτομίες των αγροτικών επιχειρήσεων με στόχο την βιώσιμη ανάπτυξη, τις εξαγωγές και την ενίσχυση της απασχόλησης. Η πρωτοβουλία ΕΓΤΑΑ-ΕΤΣΕ, όπως ονομάστηκε, αποτελεί μια εξαιρετική ευκαιρία που προσφέρει καταπληκτικές δυνατότητες προσέλκυσης επενδυτικών κεφαλαίων ιδιωτών» (<https://www.tovima.gr/2016/11/29/finance/neo-xrimatodotiko-ergaleio-gia-tin-agrotiki-anaptyksi/>)

Δυνατότητες αμοιβαίας συνεισφοράς μεταξύ ΕΔΕΤ και ΕΤΣΕ

Λόγω της οργανωτικής δομής, των ιδρυτικών κανόνων και τους όρους λειτουργίας των ΕΔΕΤ, δεν είναι εφικτό με την παρούσα μορφή να μεταφερθούν πόροι απευθείας από προγράμματα τους, στο ΕΔΕΤ. Το ΕΤΣΕ, απτην άλλη λόγω της φύσης και του αντικείμενου του δεν δύναται να θεωρηθεί κάποια από τις λειτουργίες του ως εθνικής στήριξη και φορέας συγχρηματοδότηση των προγραμμάτων των ΕΔΕΤ.

Ο σκόπελος αυτός είναι εφικτό να ξεπερασθεί και τα Περιφερειακά Προγράμματα εθνικών συγχρηματοδοτήσεων να μπορούν να παρασχεθούν με άλλο τρόπο και μέσω άλλου χρηματοδοτικού εργαλείου της ΕΤΕπ ή του Ευρωπαϊκού Ταμείου

Επενδύσεων. Αυτό μπορεί να έχει την μορφή ενός διαρθρωτικού προγράμματος δανειακής χορήγησης ή ακόμα και με την μορφή παρέμβασης σε επίπεδο έργων.

Υπό συνθήκες υπάρχει και η δυνατότητα σε περίπτωση δημιουργίας και ύπαρξης τυχόν πρόσθετων και πλεονασματικών πόρων, οι οποίοι έχουν κινητοποιηθεί και μοχλεύονται μέσω συνδυασμού ΕΔΕΤ και ΕΤΣΕ, να θεωρηθούν και να χρησιμοποιηθούν ως ενιαία εθνική συγχρηματοδότηση σε ένα πρόγραμμα των ΕΔΕΤ. (Ε. Επιτροπή, 2016).

Κανονισμοί συνδυασμού ΕΤΣΕ και ΕΔΕΤ

Η Ευρωπαϊκή Ένωση έχει εκπονήσει Επενδυτικό Σχέδιο για την τόνωση των ιδιωτικών επενδύσεων, μέσω αυτού χορηγούνται κονδύλια από τα ΕΔΕΤ, για την εξομάλυνση των στρεβλώσεων και των ανεπαρειών της αγοράς. Για την ορθή λειτουργία των χρηματοδοτήσεων, έχει δημιουργηθεί ένα σύνολο κανόνων στους οποίους υπάγονται οι χρηματοδοτήσεις, εκτός αν υπάγονται σε όρους αγοράς, ιδιαίτερα εάν πρόκειται για καθεστώς κρατικών ενισχύσεων. Η λειτουργία και τα εργαλεία του ΕΤΣΕ από την άλλη, δεν συνιστούν κρατική ενίσχυση και ως εκ τούτου δεν διέπονται από τους κανόνες της ΕΕ περι κρατικών ενισχύσεων.

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή αξιολογεί τα κονδύλια των ΕΔΕΤ τα οποία αφορούν κρατικές ενισχύσεις με βάση εκσυγχρονισμένο πλαίσιο αξιολογήσεων. Παράλληλα για την διευκόλυνση των λειτουργιών του ΕΤΣΕ, η Επιτροπή αξιολογεί την λειτουργία και το βαθμό συμμόρφωσης των ΕΔΕΤ στους κανόνες των κρατικών ενισχύσεων ως ζητήματα προτεραιότητας με την εφαρμογή ταχέων διαδικασιών ([http://europa.eu/rapid/press-release MEMO-16-313 el.html](http://europa.eu/rapid/press-release_MEMO-16-313_el.html)) .

Επιλογή και κατανομή έργων και επενδυτικών σχεδίων.

Για να επωφεληθεί κάποιος από τους πόρους του ΕΤΣΕ που διατίθενται μέσω της ΕΤΕπ, τα έργα πρέπει να υποβληθούν στη συνήθη διαδικασία χρηματοδότησης της ΕΤΕπ. Αυτή η διαδικασία συμβάλλει στην επαλήθευση του εάν το έργο είναι επιλέξιμο για χρηματοδότηση από την ΕΤΕπ. Εάν κριθεί επιλέξιμο και η εντεταλμένη επιτροπή ελέγχου προτείνει να υποστηριχθεί από το ΕΤΣΕ, θα υποβληθεί στην

ανεξάρτητη Επιτροπή Επενδύσεων για να αποφασίσει σχετικά με τη χρήση της εγγύησης της ΕΕ.

Συγκεκριμένα, για να υλοποιηθεί ένα έργο από το ΕΤΣΕ θα πρέπει να είναι:

- Από οικονομική και τεχνική άποψη άρτιο
- Να ανήκει έναν τουλάχιστον από τους επιλέξιμους τομείς του ΕΤΣΕ, όπως ορίζεται στο άρθρο 9 του κανονισμού ΕΜΧΙ
- Να έχει θετική συμβολή στους στόχους της ΕΕ, συμπεριλαμβανομένης της βιώσιμης ανάπτυξης και της απασχόλησης
- Να είναι αρκετά ώριμα για να είναι χρηματοδοτούμενο από τράπεζα
- Τιμολογείται με τρόπο ανάλογο με το ύψος κινδύνου που περιλαμβάνει

Μετά από θετική έκβαση της διαδικασίας δέουσας επιμέλειας, τα σχέδια υποβάλλονται προς έγκριση από τα αρμόδια διοικητικά όργανα του Ομίλου ΕΤΕπ (<https://www.eib.org/en/efsi/how-does-a-project-get-efsi-financing/index.htm>) .

Από την άλλη εάν κάποιος φορέας θελήσει να υποβάλει αίτηση για χρηματοδότηση θα πρέπει να βρει την αρμόδια διαχειριστική αρχή και το περιφερειακό πρόγραμμα το οποίο είναι σχετικό με την δράση που θέλει να αναλάβει. Στην συνέχεια υποβάλλει επενδυτικό σχέδιο το οποίο πρέπει να αξιολογηθεί από την διαχειριστική αρχή.

Οι φορείς που έχουν δυνατότητα υποβολής πρότασης για χρηματοδότηση από περιφερειακά προγράμματα είναι ο δημόσιοι οργανισμοί, μικρομεσαίες επιχειρήσεις, πανεπιστήμια και ερευνητικά ιδρύματα, ΜΚΟ και εθελοντικές οργανώσεις. Εάν μια επιχείρηση είναι εγκατεστημένη σε ξένη χώρα δικαιούται να ζητήσει χρηματοδότηση εάν καλύπτεται από σχετικό ΠΕΠ και πληροί τους κανόνες για τις δημόσιες συμβάσεις.

Η κατάρτιση επιχειρησιακού σχεδίου είναι απαραίτητη προϋπόθεση για την λήψη χρηματοδότησης καθώς αυτή χορηγείται για την πραγματοποίηση συγκεκριμένων επενδυτικών σχεδίων.

Αρωγός στην προσπάθεια δημοσίου και ιδιωτικών φορέων να χρηματοδοτηθούν είναι το δίκτυο πληροφόρησης Europe Direct με εκατοντάδες info points σε όλη την Ε.Ε..

Η αρμόδια διαχειριστική αρχή σε κάθε κράτος μέλος επίσης μπορεί να παρέχει συμβουλές για κάθε φάση της διαδικασίας

Οι υπηρεσίες και οι υπαλλήλοι των τοπικών αρχών ή εμπορικών επιμελητηρίων που έχουν την ευθύνη των ευρωπαϊκών προγραμμάτων.

Υφίσταται επίσης και το δίκτυο Enterprise Europe Network το οποίο παρέχει εξειδικευμένη συμβουλευτική και τεχνική υποστήριξη μικρομεσαίων επιχειρήσεων όσον αφορά στον τρόπο πρόσβασης σε δημόσιες χρηματοδοτήσεις και προγράμματα της Ε.Ε. σε τομείς έρευνας και ανάπτυξης, στην καινοτομία, στις επενδύσεις, στην απασχόληση και στην κατάρτιση.

Για την χρηματοδότηση ενός έργου υπάρχει ένα ευρύ φάσμα δυνατοτήτων σε διάφορους τομείς δράσεων και θα πρέπει ο εκάστοτε φορέας να διερευνά τους όρους και τις προϋποθέσεις μέσα από τους διαδικτυακούς ή φυσικούς κόμβους πληροφοριών (https://ec.europa.eu/regional_policy/el/funding/accessing-funds/#4.)

Σε κάθε περίπτωση, οι ενδιαφερόμενοι φορείς θα πρέπει να απευθύνονται και να χρησιμοποιούν τον Ευρωπαϊκό Κόμβο Επενδυτικών Συμβουλών, για τεχνική και διοικητική υποστήριξη, σε θέματα επενδύσεων. Στον κόμβο αυτό ο οποίος έχει σχεδιαστεί από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή και την ΕΤΕπ, έχει στόχο την αρωγή των δημοσίων αρχών και των φορέων προώθησης έργων, ώστε να ιεραρχήσουν, να προετοιμάσουν να διαρθρώσουν και να υλοποιήσουν τα στρατηγικά έργα τους με την βέλτιστη χρήση των Ευρωπαϊκών Κονδυλίων και με την κινητοποίηση των ιδιωτικών κεφαλαίων. Υποκατηγορία των υπηρεσιών αυτών που ορίζονται ως υπηρεσίες μιας στάσης, είναι και η υπηρεσία “ fi-compass” η οποία είναι υπηρεσία συμβουλευτικής μορφής σχετικά μέσα χρηματοδότησης που αφορούν τα ΕΔΕΤ.

Επιπλέον, η Ευρωπαϊκή Πύλη Επενδυτικών Έργων, είναι ένα καινούριο εργαλείο διαδικτυακής φύσεως, το οποίο δίνει την δυνατότητα δημιουργίας σύσμιξης μεταξύ φορέων προώθησης έργων μέσα στην Ε.Ε. είτε δημόσιους είτε ιδιωτικούς και από την άλλη δυνητικών επενδυτών σε παγκόσμιο επίπεδο. Με τον τρόπο αυτό η Ευρωπαϊκή Επιτροπή στοχεύει στην διευκόλυνση της πρόσβασης σε φορείς που σχεδιάζουν ένα έργο και της δημιουργίας ενός δικτύου στο οποίο συμμετάσχουν υποψήφιοι επενδυτές, σύμβουλοι και συμβουλευτικές υπηρεσίες και τεχνικών συμβούλων οι οποίοι θα έχουν την δυνατότητα να τους υποστηρίξουν διοικητικά και τεχνικά ώστε να οργανώσουν ορθά την διάρθρωση του έργου τους και στην συνέχεια

αυτό να χρηματοδοτηθεί από κάποιον υποψήφιο επενδυτή ([http://europa.eu/rapid/press-release MEMO-16-313 el.html](http://europa.eu/rapid/press-release_MEMO-16-313_el.html)) .

Προοπτικές και προκλήσεις για τα ΕΔΕΤ και ΕΤΣΕ

Στην γνωμοδοτική έκθεση του προέδρου της Επιτροπής των Περιφερειών Markku Markkula προς την Ευρωπαϊκή Επιτροπή στις 11/5/2017, αναλύονται οι επιδράσεις των ΕΤΣΕ και ΕΔΕΤ στα περιφερειακά προγράμματα σύγκλισης αλλά και οι προοπτικές για την περαιτέρω αναβάθμιση τους μετά το 2020.

Σύμφωνα με αυτήν διαπιστώνεται ότι, η στρατηγικές εφαρμογής των ΕΔΕΤ, στην βάση της αποκεντρωμένης προς τα πάνω προσέγγισης, έχει θετικότητα και καθοριστική συμβολή στις οικονομικές, κοινωνικές και εδαφικές προσαρμογές. Διάφορες μελέτες που λήφθηκαν υπόψη στην γνωμοδότηση αυτή αποδεικνύουν την προστιθέμενη αξία και τον σημαντικό ρόλο που διαδραματίζουν τα ΕΔΕΤ, στην ενίσχυση της απασχόλησης, στην βιώσιμη ανάπτυξη, στις σύγχρονες υποδομές, στην εξάλειψη διαρθρωτικών εμποδίων ,στην αναβάθμιση του ανθρώπινου κεφαλαίου και στην βελτίωση του βιοτικού επιπέδου σε διάφορες περιφέρειες της Ε.Ε.

Η ισχυρή και αποτελεσματική πολιτική συνοχής αποτελεί μια προϋπόθεση για την αντιμετώπιση κρίσεων όπως η πρόσφατη αλλά και δίνει την δυνατότητα στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή να ανταποκρίνεται με επιτυχία και ευελιξία στους στόχους του προγράμματος Ευρώπη 2020 ή σε καινούριες προκλήσεις που μπορεί να προκύπτουν σήμερα σε τομείς της ενεργειακής ασφάλειας, δημογραφικά ζητήματα, μετανάστευση, εξωτερικά σύνορα της Ευρώπης και συνέπειες εισροής προσφύγων.

Ο καθορισμός των ουσιαστών ρόλων και θεμελιωδών αρχών και στόχων μπορούν μέσω της σύστασης των ΕΔΕΤ να ενισχύσουν τις πολιτικές συνοχής και με την επίτευξη συνεργειών να αποφεύγονται κενά ώστε να υπάρχει ισόρροπη ανάπτυξη μεταξύ αστικών και αγροτικών περιοχών.

Η ανάπτυξη ενός κοινού στρατηγικού πλαισίου θεωρείται επιβεβλημένη έτσι ώστε να καλύπτονται όλες οι πολιτικές και τα ταμεία της Ε.Ε. με εδαφική διάσταση. Το πλαίσιο αυτό αφορά κυρίως τα ταμεία ΕΔΕ, του διαδόχους του προγράμματος «Συνδέοντας την Ευρώπη», τα προγράμματα LIFE, «Ορίζοντας 2020», αλλά και τα χρηματοδοτικά μέσα του ΕΤΣΕ και τις χορηγήσεις της ΕΤΕπ.

Στην γνωμοδοτική έκθεση αυτή, αναφέρονται επίσης οι περιοδικές εκθέσεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, για τα επιτεύγματα της περιφερειακής της πολιτικής. Σε αυτές αναφέρονται περιπτώσεις περιφερειών οι οποίες με την βοήθεια των ΕΔΕΤ, κάλυψαν το αναπτυξιακό τους κενό με τον μέσο όρο της ΕΕ. Το γεγονός αυτό επιβεβαιώνεται και από την αξιολόγηση του ΕΤΠΑ και του Ταμείου Συνοχής για την χρονική περίοδο 2007-2013.

Σημειώνεται επίσης η απαίτηση ενίσχυσης της εδαφικής συνεργασίας με τους εξωτερικούς γείτονες της Ε.Ε. με τον συνδυασμό πολιτικών γειννίας και πολιτικών συνοχής. Για την επίτευξη των στόχων και των μακροπεριφερειακών ή θαλάσσιων στρατηγικών θα πρέπει τα θεσμικά όργανα να θέσουν δικλείδες ασφαλείας ώστε οι στρατηγικές αυτές να συντονίζονται με τα χρηματοδοτικά μέσα της πολιτικής συνοχής όπως (ΔΣΕ, Ορίζοντας 2020, ΕΤΣΕ)

Στην έκθεση αναφέρεται επίσης ότι οι περιφερειακές πολιτικές των ΕΔΕΤ, είναι μη συγκρίσιμες με τις κεντρικής διαχείρισης πρωτοβουλίες όπως το ΕΤΣΕ. Το ΕΤΣΕ δεν διέπεται από εδαφική διάσταση, αλλά συνεισφέρει στην υλοποίηση επενδύσεων σε ευρωπαϊκό και εθνικό επίπεδο. Από την άλλη η χρήση των ΕΔΕΤ, έχει ως στόχο την διασφάλιση της βιώσιμης ενίσχυσης για την οικονομική, κοινωνική και εδαφική συνοχή σε περιφερειακό και τοπικό επίπεδο σε συνδυασμό με τις περιφερειακές στρατηγικές. Από αυτό συμπεραίνεται ότι τα ΕΔΕΤ και τα ΕΤΣΕ είναι εργαλεία αλληλοσυμπληρούμενα και όχι αλληλοσυγκρουόμενα χωρίς την τάση υποκατάστασης κάποιου από τα δύο από το άλλο.

Η έκθεση της Επιτροπής των Περιφερειών, κλείνει με την προτροπή για απλοποίηση και ενοποίηση των κανόνων διαχείρισης για τα ΕΔΕΤ και των κρατικών ενισχύσεων που βρίσκονται υπό κεντρική διαχείριση όπως το ΕΤΣΕ το ΔΣΕ και το πρόγραμμα «Ορίζοντας 2020». Προτείνει την επέκταση της μη εφαρμογής του άρθρου 107 και των επόμενων της Συνθήκης (όπως για το ΕΓΤΑΑ και το ΕΤΘΑ) σε όλα τα ταμεία ή τουλάχιστον να απλοποιηθούν οι κανονιστικές εφαρμογές για τις κρατικές ενισχύσεις στο πλαίσιο των ΕΔΕΤ. (<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/?uri=CELEX:52016IR1814>).

Στο επόμενο κεφάλαιο, θα αναπτύξουμε την περίπτωση της Ελληνικής Οικονομίας σε σχέση με τις Ευρωπαϊκές χρηματοδοτήσεις από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Στρατηγικών Επενδύσεων και πώς αυτές επηρέασαν τους βασικούς δείκτες της πραγματικής οικονομίας από την ένταξη της Ελλάδας στην Ευρωπαϊκή Ένωση και έπειτα.

Case study Ελλάδας- Αποτελέσματα, ευκαιρίες και προκλήσεις

Η κρίση δημόσιου χρέους που έπληξε την Ευρωπαϊκή Ένωση και τα κράτη της από το 2010 και έπειτα, οδήγησε την Ε.Ε να θεσπίσει διάφορα εργαλεία χρηματοδοτικής συνδρομής προς τα κράτη μέλη της. Στόχος των εργαλείων αυτών ήταν η διασφάλιση της σταθερότητας στην Ευρωζώνη με την υποστήριξη των πιο αδύναμων χωρών.

Τα πρώτα εργαλεία που δημιούργησε η Ε.Ε. και τα κράτη μέλη της ήταν ο μηχανισμός Δανειακής Διευκόλυνσης για την Ελλάδα, ο Ευρωπαϊκός Μηχανισμός Χρηματοοικονομικής Σταθερότητας και το Ευρωπαϊκό Ταμείο Χρηματοοικονομικής Σταθερότητας.

Ο Ευρωπαϊκός Μηχανισμός Σταθερότητας αποτελεί από το 2012 και τον κύριο πάροχο χρηματοδοτικών ενισχύσεων στα κράτη μέλη της Ευρωζώνης.

Τα κράτη μέλη που έχουν λάβει συνδρομή μέσω των μηχανισμών χρηματοδοτικής στήριξης είναι:

Ελλάδα: μέσω των προγραμμάτων μακροοικονομικής προσαρμογής κατά τα έτη 2010-2013,2012-2014,2015+.. από τους μηχανισμούς ΔΔΕ, ΕΤΧΣ,ΕΜΧΣ ΕΜΣ

Ιρλανδία: μέσω των προγραμμάτων μακροοικονομικής προσαρμογής κατά τα έτη 2010-2013 από τους μηχανισμούς ΕΜΧΣ και ΕΤΧΣ

Ισπανία: βοήθεια για την υποστήριξη και την ανακεφαλαιοποίηση του τραπεζικού τομέα κατά τα έτη 2012-2014 από τον ΕΜΣ.

Πορτογαλία: μέσω των προγραμμάτων μακροοικονομικής προσαρμογής κατά τα έτη 2011-2014 από τους μηχανισμούς ΕΜΧΣ, ΕΤΧΣ.
https://ec.europa.eu/info/departments/regional-and-urban-policy_el#responsibilities

Οι παραπάνω χρηματοδοτήσεις ήταν ένα μέρος των πολιτικών της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την επάνοδο στην κανονικότητα από την χρηματοπιστωτική κρίση. Πέρα από αυτά όμως υλοποιήθηκαν και άλλες πολιτικές, όπως πολιτικές δημοσιονομικής εξυγίανσης, δράσεις διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων, η ενίσχυση του Συμφώνου

Σταθερότητας και Ανάπτυξης, η θέσπιση της διαδικασίας εξάλειψης των μακροοικονομικών ανισορροπιών, η συνθήκη για την σταθερότητα, ο συντονισμό και η διακυβέρνηση της ONE, η θέσπιση του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου και η ίδρυση της τραπεζικής ένωσης.

Το χρονικό της χρηματοδοτικής στήριξης στην Ελληνική Οικονομία

Στις 2 Μάιου 2010, το Eurogroup, αποφάσισε να χορηγήσει δανειακή βοήθεια προς την Ελλάδα με διμερή δάνεια, τα οποία συγκεντρώθηκαν από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή συνολικού ύψους 80δις€ για την χρονική περίοδο από τον Μάιο 2010-έως τον Ιούνιο του 2013. Η βοήθεια αυτή μειώθηκε κατά 2,7δις € λόγω της άρνησης της Σλοβακίας να συμμετάσχει στην δανειακή σύμβαση, ενώ οι Ιρλανδία και Πορτογαλία αποσύρθηκαν καθώς συμμετείχαν και αυτές σε αντίστοιχο πρόγραμμα δανειακής βοήθειας

Η χορήγηση της χρηματοδότησης αυτής ήταν μέρος κοινής δέσμης μέτρων στα οποία συμμετείχε και το ΔΝΤ με δέσμευση 30δις€ βάσει της συμφωνίας SBA(Stand By Agreement)

Στις 14 Μαρτίου 2012, το Eurogroup αποφάσισε μια δεύτερη δέσμη μέτρων στήριξης της Ελληνικής Οικονομίας με την συμμετοχή του ΔΝΤ. Τα κράτη μέλη της Ε.Ε. και το ΔΝΤ, δέσμευσαν τα ποσά τα οποία δεν είχαν εκταμιευθεί από το πρώτο πρόγραμμα δανειακής διευκόλυνσης και επιπροσθέτως 130δις€ για την περίοδο 2012-2014.

Το δεύτερο πακέτο στήριξης εν αντιθέσει με το πρώτο το οποίο βασίστηκε σε διμερή δάνεια, χρηματοδοτήθηκε με βάση την συμφωνία των κρατών μελών από τον Ευρωπαϊκό Μηχανισμό Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας (EFSF),ο οποίος είχε δημιουργηθεί από τον Αύγουστο του 2010.

Το πρόγραμμα αυτό περιελάμβανε την χρηματοδότηση ύψους 164,5 δις€ έως το τέλος του 2014 και παρατάθηκε μέχρι τις 30 Ιουνίου του 2015. Από τα ποσά αυτά τα 144,7 δις€ δεσμεύθηκαν να χορηγηθούν από τον EFSF και τα 19,8 από το ΔΝΤ στο πλαίσιο μιας τετραετούς ρύθμισης ύψους 28δις € για την Ελλάδα.

Παράλληλα κατά την έναρξη του δεύτερου προγράμματος δημοσιονομικής σταθεροποίησης, έγινε συμφωνία να συμμετάσχει σε αυτό και ο ιδιωτικός τομέας

μέσω του προγράμματος PSI για την βελτίωση της βιωσιμότητας του ελληνικού χρέους. Την άνοιξη του 2012 υπήρξε υψηλή συμμετοχή στην συμφωνία ανταλλαγής χρεών και από τα συνολικά 205,6 δις€ σε ομόλογα που ήταν επιλέξιμα για την προσφορά ανταλλαγής, έχουν ανταλλαγή περίπου 197δις€ το οποίο αντιστοιχεί στο 95,7% των ομολόγων.

Αυτή η αποδέσμευση της χρηματοδοτικής συνδρομής βασίστηκε στην επίτευξη των ποσοτικών κριτηρίων απόδοσης και στις θετικές αξιολογήσεις προόδου που σημειώθηκαν όσον αφορά τα κριτήρια πολιτικής σύμφωνα με την απόφαση 2011/734/ΕΕ του Συμβουλίου της 12/7/2011, και το μνημόνιο συμφωνίας για τον καθορισμό των κριτηρίων της οικονομικής πολιτικής.

Το παραπάνω πρόγραμμα έληξε στις 30/6/2015. Έπειτα η Ελληνική κυβέρνηση κατέθεσε αίτημα για επιπλέον στήριξη σταθερότητας από τον ESM στις 8/7/2015. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή και η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα γνωμοδότησαν θετικά στην αίτηση λόγω του χρηματοπιστωτικού κινδύνου σταθερότητας που υφίσταντο στην Ευρωζώνη και έδωσαν μια αξιολόγηση για το δημόσιο χρέος και τις χρηματοδοτικές ανάγκες της Ελλάδας.

Η αίτηση και η αξιολόγηση συζητήθηκαν στο Eurogroup στην σύνοδο κορυφής της 12^{ης} και 13^{ης} Ιουλίου του 2015 και εγκρίθηκε η καταρχήν συμφωνία για την έναρξη διαπραγματεύσεων για ένα καινούριο πρόγραμμα οικονομικής βοήθειας από τον ESM ενώ χορηγήθηκε ένα βραχυπρόθεσμο δάνειο αξίας 7,16δις€ για την κάλυψη των χρηματοδοτικών αναγκών του Ελληνικού Δημοσίου έως την έναρξη του καινούριου προγράμματος από τον ESM.

Το Eurogroup κατέληξε σε συμφωνία στις 14/8/2015 με βάση την λήψη μέτρων από την Ελληνική Κυβέρνηση, την έγκριση από το διοικητικό συμβούλιο του ESM για επέκταση της βοήθειας η οποία θα συνοδευόταν από ένα νέο πρόγραμμα στήριξης.

Ταυτόχρονα με την υπογραφή της καινούριας συμφωνίας το Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, εξέδωσε τις αποφάσεις έγκρισης του νέου προγράμματος στήριξης και την επικαιροποιημένη δημοσιονομική πορεία της Ελληνικής Οικονομίας. Τα παραπάνω άνοιξαν τον δρόμο για την κινητοποίηση οικονομικής βοήθειας ύψους 86δις€ για την χρονική περίοδο 2015-2018.

Στην συνεδρίαση της 22^{ης} Ιουνίου 2018, το Eurogroup καλωσόρισε την ολοκλήρωση των συμφωνηθέντων από την πλευρά της Ελληνικής Κυβέρνησης για την τέταρτη αναθεώρηση του προγράμματος ESM με βάση την έκθεση συμμόρφωσης που κατέθεσαν τα αρμόδια ευρωπαϊκά θεσμικά όργανα. Αυτό άνοιξε τον δρόμο για την εκταμίευση της τελευταίας δόσης στο πλαίσιο του προγράμματος ESM το οποίο θα δώσει την δυνατότητα στην Ελλάδα για την δημιουργία ενός σημαντικού αποθεματικού ταμείου για την κάλυψη των χρηματοδοτικών αναγκών της έως τα μέσα του 2020. Η ολοκλήρωση και η συνέχεια των βασικών μεταρρυθμίσεων στο πλαίσιο του προγράμματος θα παρακολουθείται πλέον από ενισχυμένη εποπτεία μετά το πέρας του προγράμματος.

Τα ευρωπαϊκά θεσμικά όργανα και η ελληνικές αρχές, κατέληξαν σε τεχνική συμφωνία σχετικά με την δέσμη πολιτικών μέτρων τα οποία θα πρέπει να εφαρμοστούν στην ολοκλήρωση της τέταρτης αναθεώρησης του προγράμματος.

Το μνημόνιο επέκτασης ορίζει την συμφωνία σχετικά με τους όρους και τις πολιτικές προϋποθέσεις. Περιλαμβάνει όλες τις εκθέσεις και αξιολογήσεις των προηγούμενων ετών έτσι ώστε να αντικατοπτρίζεται η πρόοδος που σημειώθηκε στην εφαρμογή του προγράμματος.

Στις 21/11/2018 η Ευρωπαϊκή Επιτροπή ενέκρινε την πρώτη έκθεση ενισχυμένης εποπτείας για την ελληνική οικονομία παράλληλά με την δέσμη του φθινοπώρου το πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου. Η έκθεση αυτή περιγράφει τις τελευταίες οικονομικές και χρηματοοικονομικές εξελίξεις στον ελληνικό δημόσιο τομέα αλλά και την αξιολόγηση εφαρμογής των μεταρρυθμίσεων που έχει δεσμευθεί να υλοποίηση η ελληνική κυβέρνηση από το Eurogroup του Ιουνίου του 2018.

Η δημοσίευση της έκθεσης ακολουθεί την πρώτη μεταμνημονιακή αποστολή που πραγματοποιήθηκε στην Ελλάδα από 10 έως 14 Σεπτεμβρίου 2018 και στην οποία έλαβαν μέρος στελέχη από την ΕΚΤ τον ESM και το ΔΝΤ.

Στις 27/2/2019 έλαβε χώρα και η δεύτερη έκθεση ενισχυμένης εποπτείας της Ελληνικής οικονομίας παράλληλα με την δέσμη χειμερινών μέτρων σύμφωνα με το Ευρωπαϊκό Εξάμηνο. Η έκθεση ελέγχου περιγράφει την αξιολόγηση της προόδου της Ελλάδας σε σχέση με τις δεσμεύσεις που έχει αναλάβει στο Eurogroup από τον Ιούνιο του 2018. Η έκθεση αυτή είναι συνέχει της αποστολής στην Ελλάδα για τον έλεγχο της εξέλιξης που διεξήχθη από 21 έως 25 Ιανουαρίου του 2019 στην οποία

συμμετείχαν στελέχη της ΕΚΤ, του ΕSM και του ΔΝΤ (https://ec.europa.eu/info/business-economy-euro/economic-and-fiscal-policy-coordination/eu-financial-assistance/which-eu-countries-have-received-assistance/financial-assistance-greece_el#enhanced-surveillance-framework-for-greece).

Σε αυτό το σημείο ολοκληρώνεται και ο κύκλος των μέχρι σήμερα χρηματοδοτήσεων στον Ελληνικό Δημόσιο τομέα για την αντιμετώπιση της δημοσιονομικής κρίσης που σε συνδυασμό με την χρηματοπιστωτική κρίση επηρέασαν αρνητικότερα την εξέλιξη των δημόσιων και ιδιωτικών επενδύσεων στην Ελλάδα, την περίοδο 2010-2018 όπως θα δούμε και στην επόμενη ενότητα.

Ο δημόσιος και ιδιωτικός επενδυτικός τομέας στην Ελλάδα της Κρίσης

Η ελληνική οικονομία κατά τα έτη 2010-2018 βίωσε μια παρατεταμένη περίοδο κρίσης η οποία είχε ως κύριο χαρακτηριστικό την συνεχή υποβάθμιση της οικονομικής δραστηριότητας και την βαθιά ύφεση. Αυτό είχε ως αποτέλεσμα τις αρνητικές επίπτώσεις στην λειτουργία των δημόσιων και ιδιωτικών επιχειρήσεων στην Ελλάδα. Η πτώση του κύκλου εργασιών, η επιβράδυνση της κερδοφορίας και η μείωση της κεφαλαιουχικής εμπορικής βάσης ήταν κάποιες μόνο από τις αρνητικές συνέπειες της κρίσης (Ετήσια Έκθεση, ΕΟΒΕ 2011).

Οι ελληνικές επιχειρήσεις εμφάνισαν σημαντικά προβλήματα όχι μόνο στον κύκλο πωλήσεων και στην κερδοφορία αλλά και στα αποθέματα, τις επενδύσεις και την απασχόληση του εργατικού δυναμικού. Η αντίδραση των ελληνικών επιχειρήσεων στην κρίση είχε μια ποικιλομορφία ανάλογα το βαθμό ετοιμότητας, την αμεσότητα και την αποφασιστικότητα στην ανάληψη δράσεων ώστε να παραμείνουν όσο το δυνατόν πιο ανθεκτικές μέσα στην οικονομική κρίση.

Στην Ελλάδα της κρίσης, βασικό μέλημα των επιχειρήσεων ήταν να επιτύχουν την συνέχιση της δραστηριότητας τους με την επίτευξη της απαιτούμενης ρευστότητας η οποία βασιζόταν εν πολλοίς στην περικοπή των δαπανών στην εξορθολόγηση της τιμολόγησης, στην αξιοποίηση του ανθρώπινου δυναμικού και στην επένδυση στην τεχνολογική έρευνα και καινοτομία.

Σε έρευνα του IOBE σε συνεργασία με την McKinsey Company το 2009, τεκμηρίωσε ότι το 93 % των επιχειρήσεων αντέδρασε στην κρίση με περικοπές στο κόστος λειτουργίας και ακολούθησε ο περιορισμός των περιθωρίων κέρδους. Η μείωση του κόστους λειτουργίας σχετίζεται με την μείωση του εργατικού και του εργοδοτικού κόστους, με την μείωση του αριθμού των εργαζομένων, ή έναν συνδυασμό δράσεων μεταξύ μείωσης τιμής και μείωσης παραγωγής ή δραστηριότητας.

Τα μέτρα πολιτικής τα οποία είναι προτεινόμενα στην αντιμετώπιση της κρίσης σχετίζονται με την μείωση της φορολογίας και των επιτοκίων δανεισμού, τον περιορισμό της γραφειοκρατίας, την αύξηση της αγοραστικής ρευστότητας, στην ενίσχυση του ΤΕΜΠΜΕ αλλά και η αύξηση των δημόσιων επενδύσεων (IOBE, 2009).

Η εξέλιξη των δημοσίων επενδύσεων

Σύμφωνα με στοιχεία του υπουργείου οικονομικών το 1997, οι επενδύσεις ήταν το 17,7 % του ΑΕΠ και το 2007 είχαν αυξηθεί στο 26,6% με τις κατασκευές να κρατούν την μερίδα του λέοντος. Ο μέσος ρυθμός μεγέθυνσης των επενδύσεων από το 1995 έως το 2007 ήταν 8,5 % ενώ ο ρυθμός μεγέθυνσης επιβραδύνθηκε και απέκτησε αρνητικό πρόσημο της τάξης του -17,8%

Το 2013 οι εγχώριες επενδύσεις έφτασαν στο 12,1% το οποίο αποτελεί ιστορικό χαμηλό και αρνητικό ρεκόρ από το 1960 κι έπειτα.

Από το 2014 κι έπειτα άρχισε δειλά η ανάκαμψη των δημόσιων και ιδιωτικών επενδύσεων στην Ελληνική Οικονομία και μέσω του προγράμματος δημόσιων επενδύσεων (ΠΔΕ) και μέσω των ξένων άμεσων επενδύσεων οι οποίες έδωσαν μια νέα αναπτυξιακή προοπτική στον ελληνικό επενδυτικό τομέα

Ο παρακάτω πίνακας δείχνει την διαχρονική εξέλιξη των δημόσιων επενδύσεων στα χρόνια της κρίσης

	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Εξέλιξη ΑΕΠ (σταθερές τιμές 2010)	-9,1%	-7,3%	-3,2%	0,7%	-0,3%	-0,2%	+1,4%
Πληθωρισμός: Μέσος Ετήσιος	3,3%	1,5%	-0,9%	-1,3%	-1,7%	-0,8%	1,1%

Παραγωγικότητα εργασίας (EU-28=100)**	85,5	85,9	86,9	86,2	83,1	80,9	79,7
Ποσοστό ανεργίας	17,9%	24,4%	27,5%	26,5%	24,9%	23,5%	21,5%
Δημόσιες επενδύσεις (% ΑΕΠ)**	2,5%	2,5%	3,4%	3,7%	3,9%	3,5%	4,6%
Εξαγωγές (αγαθά- τρέχουσες τιμές)*	24,3	27,6	27,6	27,1	25,9	25,4	28,8
Εισαγωγές (αγαθά- τρέχουσες τιμές)*	48,4	49,3	46,9	48,3	43,6	44,0	50,2

*δισεκατομμύρια€

** Πηγή: Eurostat

Παρατηρώντας τον πίνακα βλέπουμε ότι οι δημόσιες επενδύσεις έχουν μια κυμαινομένη τάση η οποία όμως όπως φαίνεται μετά το 2015 έχει αρχίσει να σταθεροποιείται σε ποσοστά άνω του 3,5% του ΑΕΠ. (Eurostat, 2017)

- Το 2010, οι προϋπολογισθείσες δαπάνες από το ΠΔΕ ήταν 8,454 δις€ έναντι πρόβλεψης 9,2 δις€ με αποτέλεσμα την απώλεια 746εκ€.
- Το 2011 ο προϋπολογισμός των 8,5 δις€ μειώθηκε στα 6,608 δις€ με την απώλεια να αυξάνεται στα 1,892 δις€
- Το 2012 είχαν προβλεφθεί αρχικά 7,7 δις € και κατέληξαν στα 6,122δισις€ με αποτέλεσμα την απώλεια 1,578 δις€
- Το 2013 η πρόβλεψη του αρχικού προϋπολογισμού για 6,8 δις € μειώθηκε κατά 200εκ€.
- Το 2014 η αρχική πρόβλεψη ήταν 6,8 δις€ αλλά διατέθηκαν 6,592 δις€ μειωμένα δηλαδή κατά 208 εκ.€
- Το 2015, η πρόβλεψη του ΠΔΕ για διάθεση 6,4 δις€ έκλεισε εντός στόχου..
- Το 2016 η αρχική πρόβλεψη για 6,75 δις€ περιορίστηκε στα 6,284.
- Το 2017 οι τελικές δαπάνες του ΠΔΕ έφτασαν στα 5,95 δις€ ενώ είχε προβλεφθεί αρχικά ποσό της τάξης 6,75δισις€ για δημόσιες επενδύσεις. Η απώλεια δαπανών έφτασε τα 800εκ €. (<http://pesede.gr/el/mia-25etia-piso-gyrisan-oi-dimosies-ependyseis>)

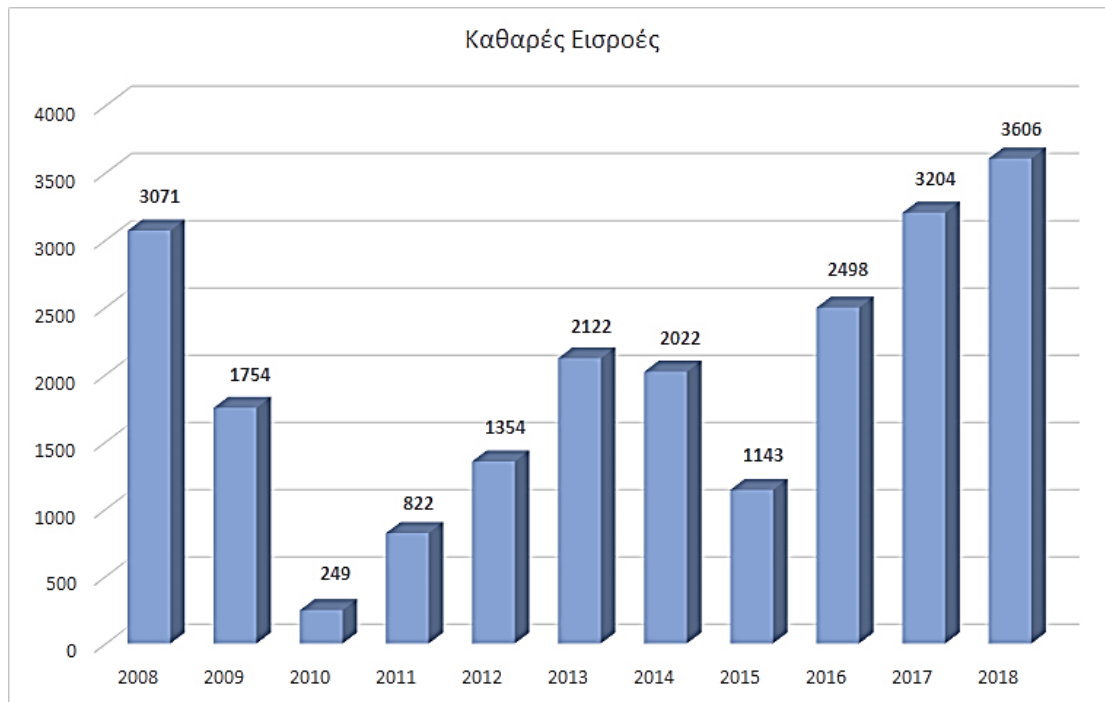
Το ΠΔΕ διαχρονικά (σε χιλιάδες ευρώ)

Έτη	Εθνικοί Πόροι	Συγχρηματοδοτούμενο	Σύνολο	% ΑΕΠ
2000	2.109	5.312	7.421	6,1
2001	2.590	5.252	7.842	6,0
2002	3,131	3.883	7.014	4,5
2003	3.974	4.461	8.435	4,9
2004	4.639	4.883	9.522	5,1
2005	2.569	4.955	7.524	3,9
2006	2.673	5.511	8.184	3,9
2007	2.763	6.046	8.809	3,9
2008	2.559	7.065	9.624	4,1
2009	2.455	7.133	9.588	4,1
2010	2.218	6.236	8.454	3,7
2011	1.350	6.200	7.550	3,3
2012	1.700	6.000	7.700	3,6
2013	0.85	6.000	6.114	3,7
2014	0.7	6.1	6.800	3,7
2015	0.7	5.7	6.4	~3,5
2016	0.75	6	6.75	~3,5

Πηγή: Κρατικοί προϋπολογισμοί

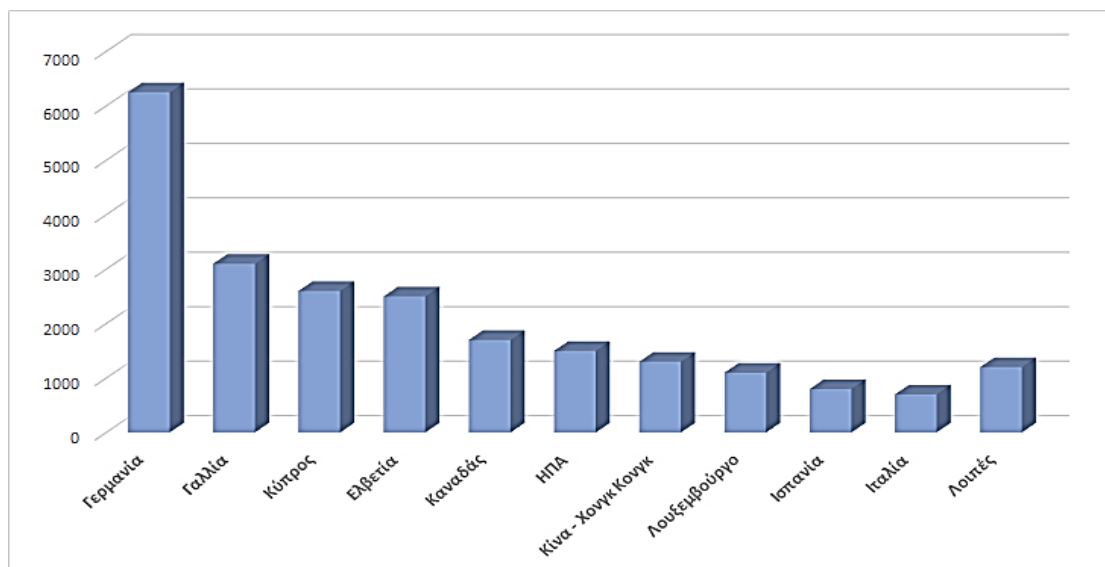
Οι εξέλιξη των ιδιωτικών επενδύσεων

Σύμφωνα με πρόσφατα στοιχεία της ΤτΕ, οι καθαρές ξένες εισροές άμεσων επενδύσεων στην Ελλάδα, έφτασαν στο 3,3606 εκ€ σε σχέση με το 3,204 του 2017 και το οποίο αποτελεί και το υψηλότερο ποσό της τελευταίας δεκαετίας και το οποίο παρουσίασε μια αύξηση της τάξης 12,5%. Το 2018 είναι η τρίτη χρονιά στη σειρά αυξημένων επενδυτικών ροών ξένων χωρών στην Ελλάδα έπειτα και την κατά 28,3% αύξηση το 2016 και 118,5% από το 2015 στο 2016, όπως δείχνει και το παρακάτω γράφημα (ΤτΕ, 2018)

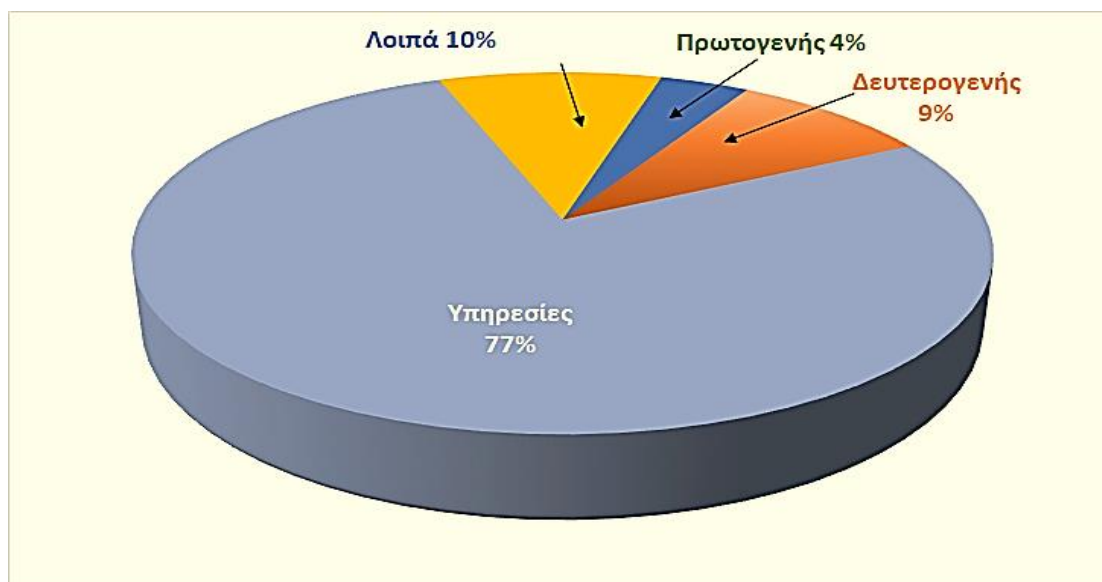
Καθαρές Εισροές ΞΑΕ στην Ελλάδα τα έτη 2008-2018 (ΤτΕ, 2018)

Οι κυριότερες χώρες προέλευσης των εισροών ξένες κεφαλαίου είναι από εταιρίες σημαντικών αγορών της Ε.Ε. όπως η Γερμανία που έρχεται πρώτη με διαφορά, και η Γαλλία που έρχεται δεύτερη σε επενδύσεις στην Ελλάδα. Άλλες χώρες είναι η Ελβετία, οι ΗΠΑ, ο Καναδάς, με την δεκάδα των χωρών να κλείνει με την Κίνα, το Λουξεμβούργο την Ισπανία και την Ιταλία. Το παρακάτω γράφημα δείχνει τις χώρες προέλευσης ΑΞΕ, για την περίοδο 2008-2018

Χώρες προέλευσης ΑΞΕ για την περίοδο 2008-2018(ΤτΕ, 2018)

Σύμφωνα με ίδια στοιχεία από την Τράπεζα της Ελλάδος, οι Ξένες Άμεσες Επενδύσεις, εστιάζονται την περίοδο αυτή στον τριτογενή τομέα, κυρίως λόγω των επενδύσεων της Deutsche Com στον ΟΤΕ, και των γαλλικών τραπεζών στις ελληνικές τράπεζες και πριν την κρίση. Ο δευτερογενής έρχεται δεύτερος όπως συμβαίνει αντίστοιχα στις περισσότερες ανεπτυγμένες χώρες και απεικονίζεται στο παρακάτω γράφημα(ΤτΕ, 2018)

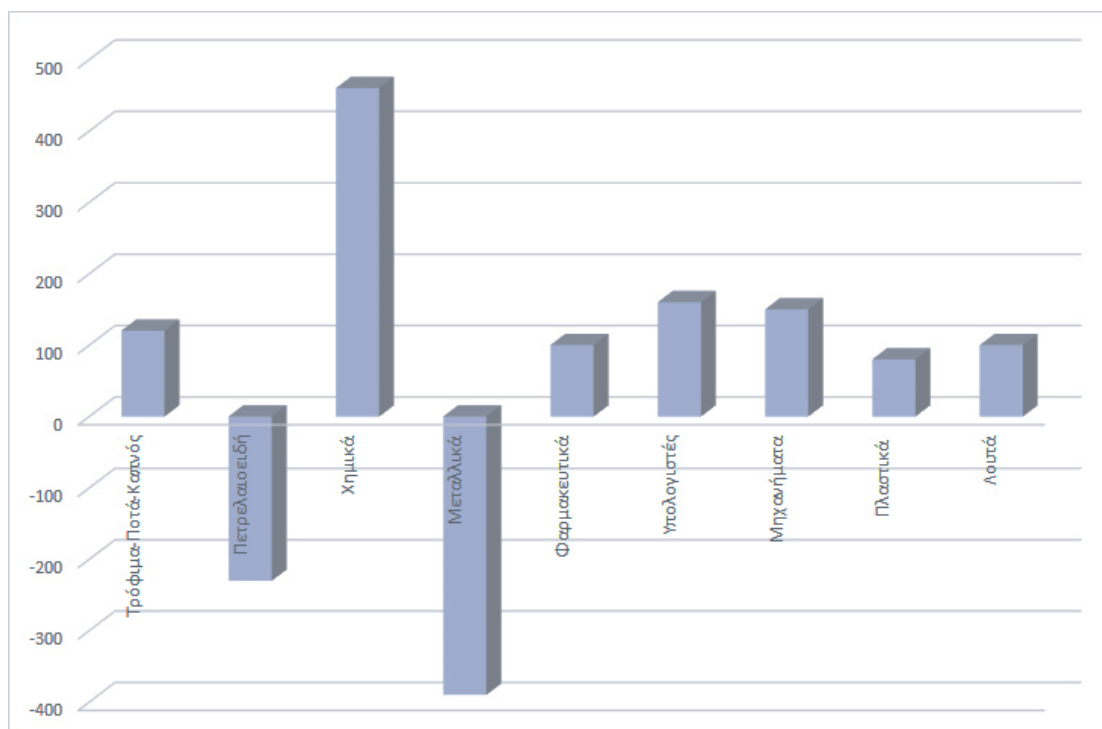

Άμεσες ξένες επενδύσεις κατά τομέα δραστηριότητας 2008-2018(ΤτΕ, 2018)

Η συγκέντρωση των ΑΞΕ στον τομέα των υπηρεσιών έχει υπαγορευθεί κυρίως από την επέκταση του χρηματοπιστωτικού τομέα της χώρας τα χρόνια πριν την κρίση, την ανάπτυξη των ψηφιακών τηλεπικοινωνιών, ενώ τα τελευταία χρόνια παρουσιάζουν ανοδική τάση οι υπηρεσίες διαχείρισης ακίνητης περιουσίας και οι δραστηριότητες αποθήκευσης και μεταφορών.

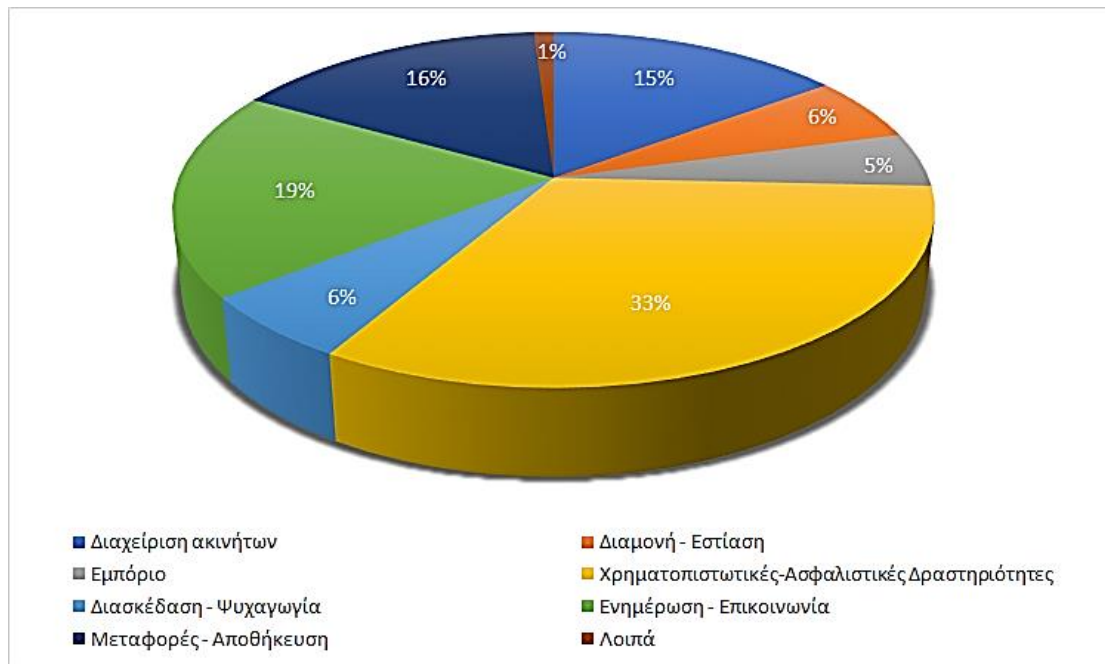
Από το γράφημα διαπιστώνουμε επίσης, ότι το ποσοστό επενδύσεων στον δευτερογενή τομέα υστερεί κατά πολύ του τριτογενή και είναι ιδιαίτερα χαμηλό σε σχέση με τις προοπτικές που μπορεί να προσφέρει η χώρα μας στον τομέα αυτό. Παρεμφερή είναι και τα στοιχεία για τον πρωτογενή τομέα, παρόλο που η χώρα διαθέτει συγκριτικά πλεονεκτήματα στον τομέα αυτό όπως είναι οι κλιματολογικές συνθήκες αλλά και το πλούσιο θαλάσσιο οικοσύστημα. Το γεγονός αυτό αποκαλύπτει ένα επενδυτικό κενό, το οποίο υπο τις κατάλληλες συνθήκες και διαρθρωτικές πολιτικές μπορεί να αποτελέσει έναν σημαντικό πόλο έλξης επενδυτικών κεφαλαίων στην χώρα μας. Πιο συγκεκριμένα στην μεταποίηση μεγαλύτερο επενδυτικό ενδιαφέρον δείχνουν οι επιχειρήσεις κατασκευής χημικών, τα μηχανήματα, οι

ηλεκτρονικοί υπολογιστές, η τυποποίηση τροφίμων, τα ποτά και ο καπνός, τα φάρμακα και τα πλαστικά όπως δείχνει και το παρακάτω γράφημα(ΤτΕ, 2018).

Διάρθρωση ΞΑΕ, στην μεταποίηση την περίοδο 2008-2018(ΤτΕ, 2018)

Στον κλάδο των υπηρεσιών, το μεγαλύτερο ενδιαφέρον δείχνουν οι χρηματοπιστωτικές και ασφαλιστικές δραστηριότητες, οι τηλεπικοινωνίες, οι μεταφορές-αποθήκευση και οι υπηρεσίες διαχείρισης ακινήτων. Οι ιδιωτικές αγοραπωλησίες ακινήτων που δεν συμπεριλαμβάνονται στο παρακάτω σχήμα άγγιξαν την περίοδο 2008-2018 τα 2.119εκ € (<https://www.enterprisegreece.gov.gr/h-ellada-shmera/giati-ellada/ksenes-ameses-ependyseis>) .

Διάρθρωση ΞΑΕ στις υπηρεσίες 2008-2018 (ΤτΕ, 2018)

Συνολικές επενδύσεις μέσω επενδυτικού σχεδίου Γιούνκερ

Η συνολική χρηματοδότηση της Ελληνικής Οικονομίας από το «πακέτο Γιούνκερ» ανήλθε στα 2,1δις€ (Φεβρουάριος,2018),ενώ για το έτος 2018 στις 31/12/2018 τα τελικά στοιχεία κατέγραψαν 1,485 δις€ ενωσιακής συνδρομής. Η χρηματοδότηση από το ΕΤΣΕ, θα ενεργοποιήσει ακόμα 8,1 δις€ σε πρόσθετες επενδύσεις στην Ελλάδα γεγονός που την κατατάσσει σε πρώτη θέση σε επίπεδο Ευρωζώνης με κριτήριο τις επενδύσεις ως ποσοστό του ΑΕΠ.

Το Υπουργείο Οικονομίας, συνεργάζεται στενά με την ΕΤΕπ, που μαζί με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή έχουν την ευθύνη της διαχείρισης του «πακέτου Γιούνκερ». Με βάση την συνεργασία αυτή επήλθαν επιπλέον 2 δις€ εκταμιεύσεων στην Ελληνική Οικονομία για το έτος 2017, μέσα από διμερείς συμφωνίες που συνάφθηκαν μεταξύ του υπουργείου Οικονομίας με την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων. Το ποσό αυτό αποτελεί και ποσοστό ρεκόρ επι του ΑΕΠ για την Ε.Ε -

https://www.ethnos.gr/oikonomia/15116_γποικ-απο-tis-protos-hores-i-ellada-se-aporrofisi-kondylion-toy-espα

Για το 2017, στην πραγματική οικονομία διοχετεύθηκαν πάνω από 8 δις€ μέσα από το Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων και με την συνεργασία της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων για την χρονιά που πέρασε. Για την τριετία 2018-2020, έχουν καταρτιστεί συμφωνίες με την ΕΤΕπ για νέα επενδυτικά έργα συνολικού ύψους 7δις€. Τα έργα αυτά μέσω της μόχλευσης εκτιμάται ότι θα συνεισφέρουν στην ελληνική οικονομία πάνω από 20δις€ με βάση τα ανακοινωθέντα στοιχεία της ΕΤΕπ.

Η πρώτη θέση, είναι συμπληρωματική της πολύ καλής πορείας που έχει η Ελλάδα την τελευταία χρονική περίοδο στην αξιοποίηση των χρηματοδοτικών μέσων και εργαλείων που προσφέρει η Ευρωπαϊκή Ένωση, Το 2017 ήταν η τρίτη συνεχόμενη χρονιά όπου η Ελλάδα βρέθηκε στην πρώτη θέση σε απορροφητικότητα ευρωπαϊκών χρηματοδοτικών κεφαλαίων. Σε αυτήν την τριετία εισήλθαν στην Ελλάδα πάνω από 11δις€ σε Ευρωπαϊκές χρηματοδοτήσεις. Οι ΜΜΕ που προβλέπεται να ωφεληθεί από το έργο είναι περίπου 25820 και ο επόμενος στόχος της επιτροπής είναι η κινητοποίηση πάνω από 500δις € επενδύσεων σε όλη την Ευρώπη έως το τέλος του 2020

Η αναφορά της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για τις χρηματοδοτήσεις στην Ελλάδα, περιλαμβάνει αναλυτική παρουσίαση των έργων και των επενδυτικών σχεδίων που θα στηριχθούν στην Ελλάδα και τα οποία είναι εν γένει:

Σχέδια υποδομών και καινοτομίας. Έχουν εγκριθεί προς χρηματοδότηση από την ΕΤΕπ με την στήριξη του ΕΤΣΕ 12 επιλεγμένα έργα των οποίων η συνολική χρηματοδότηση φτάνει τα 1,8 δις€ και τα οποία προβλέπεται να ενεργοποιήσουν συνολικές επενδύσεις της τάξης των 5,7δις€.

Μικρομεσαίες επιχειρήσεις: έχουν εγκριθεί προς χρηματοδότηση 9 συμφωνίες με ενδιάμεσες τράπεζες οι οποίες χρηματοδοτούνται από το ΕΤΕ με την υποστήριξη του ΕΤΣΕ και περιλαμβάνουν χρηματοδότηση συνολικού ύψους 319εκ€. Αυτή η μόχλευση προβλέπεται να ενεργοποιήσει περίπου 2,4 δις€ επενδύσεων σε περίπου 11.298ΜΜΕ οι οποίες θα ωφεληθούν από την ενισχυμένη πρόσβαση στην χρηματοδότηση(Αμανατίδου, Δαμβακεράκη, Καρβουναράκη,2018)

Title	Country	EFSI financing	Total investment related to EFSI	Sector	Approval date
Greek Regional Airports PPP	Greece	280 m	400 m	Transport	19/07/2016
Trans Adriatic Pipeline	Greece; Italy	700 m	3185 m	Energy	06/02/2018
Agro Food Industry RDI	Greece	15 m	31 m	RDI	12/04/2016
Telecom Greece	Greece	150 m	Not disclosed	Digital	15/06/2017
NBG loan for SMEs and Mid-caps	Greece	215 m	602 m	Smaller companies	16/06/2016
Viotia Wind Parks	Greece	24 m	Not disclosed	Energy	23/09/2016
Diorama Hellenic Growth Fund	Greece	20 m	121 m	Digital; Environment and resource efficiency; Smaller companies	19/07/2016
Upstream	Greece	25 m	223 m	Smaller companies; RDI	28/11/2016
Alpha Bank ABS Loan for SMEs and Mid-caps	Greece	250 m	700 m	Smaller companies	15/11/2016
Fonds Infragreen III	Croatia; Denmark; France; Germany; Greece; Italy; Luxembourg; Poland;	50 m	1026 m	Energy	19/09/2017

	Portugal; Spain; United Kingdom				
EIB-EIF CO-investment Facility	France; Germany; Greece; Poland; Spain	200 m	2200 m	Smaller companies; RDI	15/06/2017
Piraeus Covered Bonds Loan for SMEs and Mid-caps	Greece	350 m	Not disclosed	Smaller companies	19/09/2017
Autohellas Leasing ABS Loan for SMEs and Mid-Caps	Greece	57 m	168 m	Smaller companies	12/12/2017
NBG Covered Bonds Loan for SMEs and Mid-caps	Greece	200 m	560 m	Smaller companies	12/04/2018
Batteries Plan Capacity Expansion	Greece	13 m	26 m	RDI	15/05/2018
Vermio Wind Projects	Greece	24 m	60 m	Energy	15/03/2018

Υπογεγραμμένες συμφωνίες έργων στην Ελλάδα (ΕΤΕπ2018)

Title	Country	EFSI financing	Total investment related to EFSI	Sector	Approval date
RDI Project	Greece	Not disclosed	Not disclosed	RDI	17/07/2018
Packaging Plant Capacity Expansion	Greece	12 m	29 m	RDI	14/01/2019
Taaleri Energia Solarwind Fund II	Bulgaria; Croatia; Finland; Greece; Hungary; Poland; Portugal; Spain; Sweden; EU Countries	Not disclosed	Not disclosed	Energy	05/02/2019
SME Project	Greece	Not disclosed	Not disclosed	Smaller companies	28/03/2018

Πίνακας Εγκεκριμένων έργων (ΕΤΕπ, 2018)

Title	Subs-projects	Country	EFSI financing	Total investment related to EFSI	Sector	Approval date
Mid-cap Programme Loan Central South East Europe	Food Industry Capacity Expansion; Recycling and Circular Economy Project; Industrial and Business Parks CSEE-Vlnena Brno; RDI Project; Packaging Plant Capacity Expansion; SME Project	Romania; Hungary; Bulgaria; Czech Republic; Slovakia; Austria; Greece; Cyprus			Smaller companies	13/12/2016

Πίνακας Προεγκεκριμένων έργων (ΕΤΕπ, 2018)

Παραδείγματα δημόσιων και ιδιωτικών επενδύσεων

Ορισμένα κύρια παραδείγματα του στήριξης από το πακέτο Γιούνκερ είναι

Ευρυζωνικότητα στις Αγροτικές Περιοχές: Δάνειο ύψους 150εκ€ στην Cosmote, για την στήριξη της επέκτασης του δικτύου ευρυζωνικότητας σε όλες τις περιοχές της Ελλάδας και τις πιο απομακρυσμένες με σκοπό την αύξηση της ταχύτητας και των επιδόσεων ως προς την κάλυψη.

Βιώσιμη γεωργία: Χρηματοδότηση της συνεργατικής εταιρείας Agrifarm από την Eurobank, με την εγγύηση του σχεδίου Γιούνκερ για την αύξηση της παραγωγικής της ικανότητας. Η Agrifarm είναι μια εταιρεία που αποτελείται από 5 μικρές εκμετάλλευσης καλλιέργειας αγροτικών προϊόντων με φυσικό τρόπο. Η παραγωγή βασίζεται στην φυσική καλλιέργεια, χωρίς εκτεταμένη χρήση λιπασμάτων ή φυτοφαρμάκων.

Ανανεώσιμες πηγές ενέργειας: ο ελληνικός όμιλος εταιρειών ΤΕΡΝΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ, έλαβε χρηματοδότηση ύψους 24εκ€ με την εγγύηση του ΕΤΣΕ προκειμένου να κατασκευαστούν και να λειτουργήσουν τρία αιολικά πάρκα στην Βοιωτία. Τα αιολικά πάρκα θα τοποθετηθούν σε ορεινές κορυφογραμμές βορειοδυτικά από την Αθήνα και θα παράγουν ετησίως πάνω από 120 GWh..

Η εταιρεία Nestle, ολοκλήρωσε το 2017 την επένδυση στα εργοστάσια παγωτού και καφέ που έχει εγκαταστήσει στην χώρα μας ύψους περίπου 16,5 εκ€

Η εταιρία Carlsberg πραγματοποίησε ένα πενταετές πλάνο επένδυσης συνολικού ύψους πάνω από 50εκ€ από το 2015 έως το 2019 ώστε να ολοκληρωθεί η συγχώνευση των Μύθος και Ολυμπιακή Ζυθοποιεία. Στο νέο σχήμα με την ονομασία «Ολυμπιακή Ζυθοποιία» η Carlsberg συμμετέχει με ποσοστό 51%

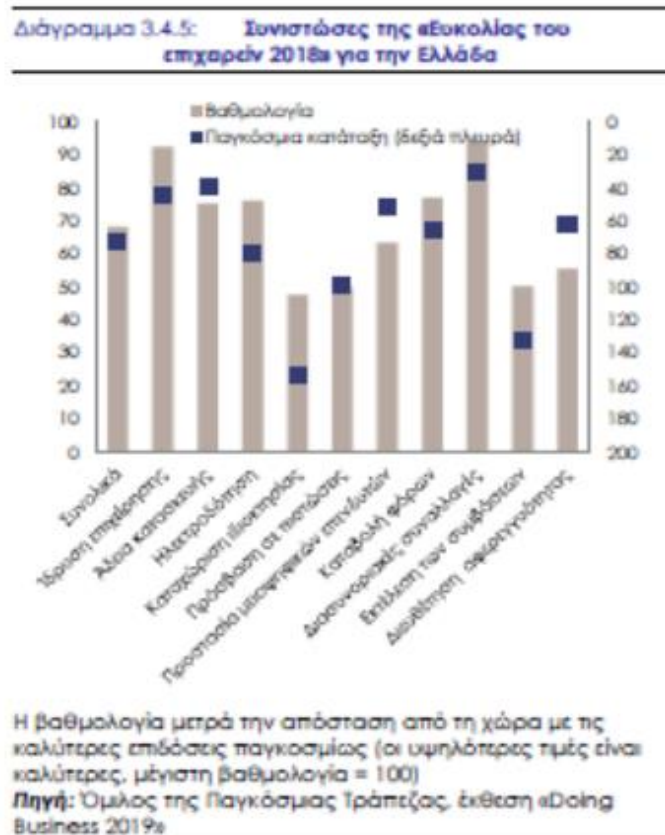
Η Vodafone Hellas, πραγματοποίησε επενδύσεις ανάπτυξης του τηλεπικοινωνιακού δικτύου και οι δαπάνες θα φτάσουν συνολικά τα 500εκ € έως το 2020.

Η εταιρία Παπαστράτος Phillip Moris International, ολοκλήρωσε επένδυση ύψους 300εκ € και δημιούργησε έτσι 400 νέες θέσεις εργασίας στις εγκαταστάσεις της στον Ασπρόπυργο.

Άλλες εταιρείες οι οποίες ενισχύθηκαν από ευρωπαϊκά περιφερειακά προγράμματα και υλοποίησαν επενδύσεις στον Ελλαδικό χώρο είναι:

- Η σουηδική εταιρεία Sobi,
- διεθνής Γαλλικός Όμιλος Ξενοδοχείων Accor Hotels Group
- Οργανισμός Λιμένος Θεσσαλονίκης
- Η Fraport Greece
- Η διεθνής αλυσίδα Wyndham Hotel Group
- Η αμερικάνικη εταιρεία Trastor ΑΕΕΑΠ
- Η εταιρεία Varde Partners

Τέλος η εξαγορά της Περσευς Υγειονομική Μέριμνα από την CVC Capital Partners κι άλλες. <https://www.newsbeast.gr/financial/arthro/2770357/i-lista-me-tis-megales-ependisis>

Συνιστώσες ευκολίας στο Επιχειρείν (ΠΤ, 2019)

Στον παραπάνω πίνακα, εμφανίζονται οι παράγοντες που επηρεάζουν την ίδρυση και την λειτουργία μιας επιχείρησης στην ελληνική επικράτεια και τι βαθμολογία παίρνουν σε σχέση με τον μέσο όρο της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Αποτελέσματα δράσεων ΕΔΕΤ και ΕΤΣΕ στην Ελλάδα

Η Ελλάδα την περίοδο της Κρίσης έλαβε συνολικά από τα ΕΔΕΤ, χρηματοδότηση ύψους 21,4 δις€, ποσό που αντιστοιχείς το 1,7% του ετήσιου ΑΕΠ και άνω του 40% των δημοσίων επενδύσεων. Έως τα τέλη του 2018 είχαν διατεθεί περίπου 14,5δις€ σε συγκεκριμένα έργα και 627 εκ€ σε έργα για τα στρατηγικά δίκτυα μεταφορών. Αυτό έγινε μέσω του χρηματοδοτικού εργαλείου πολιτικής «Συνδέοντας την Ευρώπη». Παράλληλα, διάφορα ερευνητικά ιδρύματα, επιχειρήσεις που επένδυσαν στην καινοτομία και μεμονωμένοι ερευνητές, ωφελήθηκαν από χρηματοδοτήσεις της Ε.Ε. και κυρίως από το πρόγραμμα «Ορίζοντας 2020» εκ του οποίου εισέρευσαν 781εκ€ στην Ελληνική οικονομία.

Το 2018, μέσω των χρηματοδοτήσεων των ΕΔΕΤ, ολοκληρώθηκαν και τέθηκαν σε λειτουργία το κύριο εθνικό δίκτυο αυτοκινητοδρόμων του ΔΕΔ-Μ με μήκος άνω των 1000χλμ (Ε.Ο Αθηνών Θεσσαλονίκης, Αθηνών-Πάτρας, Ιωαννίνων-Πάτρας, Κορίνθου-Καλαμάτας/Σπάρτης). Επίσης εκσυγχρονίστηκε και ανακατασκευάστηκε η κύρια σιδηροδρομική γραμμή Αθηνών-Θεσσαλονίκης με μήκος άνω των 500χλμ. Παράλληλα μέσω των χρηματοδοτήσεων των ΕΔΕΤ, ωφελήθηκαν πάνω από 9000 επιχειρήσεις στις οποίες δημιουργήθηκαν τουλάχιστον 800 νέες θέσεις εργασίας πλήρους απασχόλησης. Επιπλέον βελτιώθηκαν οι ενεργειακές επιδόσεις και οι παροχές ύδρευσης για πάνω από 32,000 νοικοκυριά.

Τα ΕΔΕΤ ακόμα υποστήριξαν δράσεις στον τομέα της εκπαίδευσης, της επαγγελματικής κατάρτισης, της βελτίωσης αποδοτικότητας της Δημόσιας διοίκησης, και τους τομείς κοινωνικής ένταξης και εξάλειψης των ανισοροπιών. Μέσω αυτών των δράσεων απασχολήθηκαν και ωφελήθηκαν τουλάχιστον 410.000 δικαιούχοι μεταξύ των οποίων 58.000 νέοι 18-29, 155.000 άνεργοι και μακροχρόνια άνεργοι. 1.600 μαθητές ωφελήθηκαν από την ανοικοδόμηση και ανακαίνιση σχολικών

μονάδων, ενώ η βελτίωση ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης ωφέλησε πάνω από 2 εκ πολίτες.

Μέσα από τις δράσεις των ΕΔΕΤ και των Περιφερειακών Προγραμμάτων, έχουν δοθεί περίπου 600εκ€ για την βελτίωση της δημόσια διοίκησης. Επίσης μέσω της πρωτοβουλίας «Περιφέρειες Εξόρυξης Άνθρακα υπο μετάβαση», στόχος είναι η βελτίωση των κοινωνικοοικονομικών και τεχνολογικών διαδικασιών μετασχηματισμού στην Δυτική Μακεδονία που αποτελεί την κύρια περιοχή εξόρυξης άνθρακα στην ελληνική επικράτεια. Επιπλέον, μέσα από τις δράσεις «Καθαρή Ενέργεια για τα νησιά» και «Κυκλική Οικονομία στα νησιά», στόχος είναι η προώθηση των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας και η ορθή περιβαλλοντική διαχείριση των νησιών τα οποία είναι ιδιαίτερα σημαντικά για τον Ελληνικό Τουρισμό.

Ο συνολικός όγκος δράσεων που εγκρίθηκαν από την ΕΤΕπ με την στήριξη του ΕΤΣΕ, ανέρχεται σε 2,7δις€ το οποίο προβλέπεται να κινητοποιήσει επιπλέον ιδιωτικές και δημόσιες επενδύσεις ύψους 11 δις€ (Φεβρουάριος 2019). Έως τώρα έχουν εγκριθεί 20 έργα στην Ελληνική Επικράτεια στο πλαίσιο της ανάπτυξης υποδομών και καινοτομίας από το ΕΤΣΕ(Ε, Επιτροπή, 2019).

ΣΥΝΟΠΤΙΚΟΣ ΠΙΝΑΚΑΣ Ευρώπη 2020 (εθνικοί στόχοι και πρόοδος)	
Στόχος για το ποσοστό απασχόλησης: 70 % του πληθυσμού ηλικίας 20-64 ετών	Το ποσοστό απασχόλησης των εργαζομένων ηλικίας 20-64 ετών ήταν 57,8 % το 2017, σημειώνοντας αύξηση από 56,2 % το 2016. Η αύξηση αυτή συνεχίστηκε το 2018, με τρέχον ποσοστό απασχόλησης 59,3 % το δεύτερο τρίμηνο. Ωστόσο, ο στόχος του 70 % παραμένει ανέφικτος σε αυτό το στάδιο, παρά τη συνεχιζόμενη δημιουργία θέσεων εργασίας. Το ποσοστό απασχόλησης είναι πολύ χαμηλό και κατά πολύ χαμηλότερο από τον μέσο όρο της ΕΕ (73,2 %).
Στόχος για την Ε&Α: 1,21 % του ΑΕΠ	Το 2017 η Ελλάδα πέτυχε ποσοστό έντασης Ε&Α ύψους 1,13 % του ΑΕΠ. Το 2017 η σύνθεση της έντασης Ε&Α στην Ελλάδα ήταν 49 % ιδιωτικές επενδύσεις (0,55 % του ΑΕΠ) και 50 % δημόσιες επενδύσεις (0,57 % του ΑΕΠ). Λόγω της καλής προόδου της έντασης Ε&Α με την πάροδο των ετών, η Ελλάδα σχεδιάζει να θέσει νέο στόχο ύψους 1,25 % του ΑΕΠ για το 2020.
Στόχος σχετικά με τις εκπομπές αερίων θερμοκηπίου: Μείωση κατά 4 % έως το 2020 σε σύγκριση με το 2005 (σε τομείς εκτός ΣΕΔΕ)	Η Ελλάδα αναμένεται να υπερκαλύψει κατά μεγάλο ποσοστό τον στόχο της για τις εκπομπές αερίων θερμοκηπίου έως το 2020 βάσει της απόφασης επιμερισμού των προσπαθειών, με μείωση κατά 22 % έως το 2020 σε σχέση με το επίπεδο του 2005.
Στόχος για τις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας: 18 % της ακαθάριστης τελικής κατανάλωσης ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές.	Το μερίδιο των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας στην Ελλάδα ήταν 15,2 % το 2016. Αν και υπερβαίνει την ενδεικτική πορεία για την περίοδο 2015-2016 (11,9 %), απαιτούνται περαιτέρω προσπάθειες για την επίτευξη του στόχου για το 2020.

<p>Στόχος ενεργειακής απόδοσης: απόλυτο επίπεδο πρωτογενούς κατανάλωσης 24,7 εκατ. ΤΠΠ</p>	<p>Με 23,55 εκατ. ΤΠΠ το 2016, η Ελλάδα βρίσκεται σε καλό δρόμο για να πετύχει τους στόχους της όσον αφορά την κατανάλωση πρωτογενούς ενέργειας για το 2020, αλλά θα πρέπει να καταβάλει μεγαλύτερες προσπάθειες για να διατηρήσει την κατανάλωση πρωτογενούς ενέργειας σε αυτό το επίπεδο ή να ελαχιστοποιήσει την αύξησή της όταν αυξηθεί και πάλι το ΑΕΠ την επόμενη πενταετία.</p>
<p>Στόχος όσον αφορά την πρόωρη εγκατάλειψη της σχολικής εκπαίδευσης: ποσοστό ατόμων που εγκαταλείπουν πρόωρα την εκπαίδευση και την κατάρτιση ηλικίας 18-24 ετών: 10 % .</p>	<p>Στο 6 % το 2017, το ποσοστό ήταν πολύ χαμηλότερο από τον μέσο όρο της ΕΕ που είναι 10,6 % και από τον εθνικό στόχο.</p>

Το πρόγραμμα «Ευρώπη 2020» συνοπτικά (Ε.Ε.,2019)

Μελλοντικές επενδυτικές ευκαιρίες και προκλήσεις για την Ελλάδα στην Ε.Ε.

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή στις 2/5/2018, παρουσίασε το νέο πολυετές δημοσιονομικό και θεσμικό πλαίσιο για την περίοδο 2021-2027. Με βάση αυτήν και τις προτεραιότητες που προκύπτουν για τις πολιτικές συνοχής στην Ε.Ε., δημιουργείται ένα καινούριο πλαίσιο διαλόγου μεταξύ Ευρωπαϊκής Ένωσης και Ελλάδας για τον προγραμματισμό των χρηματοδοτήσεων της επόμενης μέρας στην Ελληνική οικονομία.

Πρώτος Στόχος: Εξυπνότερη Ευρώπη-Καινοτόμος και έξυπνος βιομηχανικός μετασχηματισμός.

Η ελληνική οικονομία εμφανίζει πολύ χαμηλές επιδόσεις στις δημόσιες και ιδιωτικές επενδύσεις όσον αφορά την καινοτομία αλλά και στην ανταγωνιστικότητα με αποτέλεσμα να είναι ουραγός στον τομέα αυτό στην Ευρωζώνη. Για τον λόγο αυτό θα πρέπει να σχεδιαστούν και να υλοποιηθούν επενδύσεις σε αυτούς τους τομείς και κυρίως στην προώθηση στοχευμένων τομέων έξυπνης εξειδίκευσης. Επίσης να διευκολυνθούν οι μεταφορές επιχειρηματικής τεχνολογίας, δικτύωσης και συνεργατικών σχηματισμών. Να στηριχθούν οι δραστηριότητες διάχυσης της

καινοτομίας στις εφαρμογές της αγοράς και κυρίως για τις νεοφυείς και τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις και την πρόσβαση τους στις ψηφιακές αγορές. Ακόμα να δημιουργηθούν δράσεις ώστε να αναπτυχθούν δεξιότητες σε τομείς έξυπνης εξειδίκευσης και κυρίως νέες και ψηφιακές δεξιότητες.

Δεύτερος Στόχος: πιο πράσινη Ευρώπη και μείωση των εκπομπών άνθρακα.

Με βάση αυτόν τον στόχο η Ελλάδα θα πρέπει να υλοποιήσει επενδύσεις στην αύξηση της ενεργειακής κτηριακής απόδοσης καθώς αυτά είναι κατά κύριο λόγο παλαιάς κατασκευής με μηδενικά ή πολύ χαμηλά επίπεδα θερμικής προστασίας. Επίσης προώθηση των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας και επενδύσεις σε δράσεις όπως:

Τηλεθέρμανση και τηλεψύξη με ανανεώσιμες πηγές ενέργειας. Μικρές μονάδες παραγωγής ανανεώσιμης ενέργειας και ενεργειακές κοινότητες σε μη συνδεδεμένες νησιώτικες και αγροτικές περιοχές. Έξυπνα δίκτυα και συστήματα αποθήκευσης ανανεώσιμων πηγών ενέργειας. Διασύνδεση νησιωτικών περιοχών με στόχο την σταδιακή κατάργηση των ρυπογόνων μονάδων παραγωγής και αύξηση της παραγωγής από ανανεώσιμες πηγές ενέργειας. Άλλες δράσεις θα πρέπει να αναπτυχθούν για την προστασία και την εξοικονόμηση υδάτινων πόρων και της πρόληψης κινδύνων και καταστροφών.

Τρίτος Στόχος: Πιο διασυνδεδεμένη Ευρώπη και ενίσχυση κινητικότητας σε τοπικό και περιφερειακό επίπεδο.

Σε σχέση με αυτόν τον στόχο, απαιτούνται υψηλές επενδύσεις σε δίκτυα βιώσιμων, κλιματικά ανθεκτικών, έξυπνων μεταφορών όπως τα υδατοδρόμια.

Βελτίωση σιδηροδρομικών δικτύων και διασυνδέσεων σε εγχώριο και διεθνές επίπεδο στην βόρεια Ελλάδα. Επανασχεδιασμός του ακτοπλοϊκού δικτύου μεταφορών για την δημιουργία μεταφορικών κόμβων με βελτίωση της πρόσβασης στα νησιά, την αποσυμφόρηση του λιμένας του Πειραιά, την μείωση του κόστους και την βελτίωση της ποιότητάς υπηρεσιών και αποδοτικότητας των θαλάσσιων μεταφορών. Παράλληλα απαιτούνται δράσεις για την ενίσχυση της πολυτροπικότητας των σιδηροδρομικών δικτύων με τα λιμάνια και τα αεροδρόμια με στόχο την ενίσχυση του διευρωπαϊκού δικτύου μεταφορών. Ενίσχυση της βιώσιμης κινητικότητας των αστικών κέντρων και έργα κατασκευών αυτοκινητοδρόμων σε όλη

την Ελλάδα και στις νησιωτικές περιοχές. Τέλος επέκταση των ευρυζωνικών δικτύων υψηλής ταχύτητάς και μετάβαση της Ελλάδας σε νέες διαχρονικές ευρυζωνικές υποδομές.

Τέταρτος στόχος: Πιο κοινωνική Ευρώπη-πυλώνας κοινωνικών δικαιωμάτων.

Στην ελληνική κοινωνία απαιτούνται υψηλές επενδύσεις με στόχο της ενίσχυσης της πρόσβασης στην απασχόληση όλων των ομάδων του πληθυσμού, την ενίσχυση της αυτοαπασχόλησης και της κοινωνικής οικονομίας και την εξάλειψη των ανισοροπιών. Για τον λόγο αυτό απαιτείται η ανάληψη δράσεων για την στοχευμένη και προσαρμοσμένη κατάρτιση, την προώθηση των κοινωνικών επιχειρήσεων την ανάπτυξη και εφαρμογή ολοκληρωμένων στρατηγικών με την συμμετοχή κοινωνικών εταίρων και την ανάπτυξη πολιτικών για την άμβλυνση των ανισοροπιών μεταξύ επαγγελματικής και ιδιωτικής ζωής του ανθρώπινου δυναμικού.

Επιπλέον θα πρέπει τα εκπαιδευτικά συστήματα να επαναπροσδιορίσουν τους στόχους του καθώς δεν ανταποκρίνονται στην αγορά εργασίας και χαρακτηρίζονται από χαμηλές επιδόσεις. Για τον λόγο αυτό θα πρέπει να αυξηθεί η συνάφεια των εκπαιδευτικών συστημάτων με τις ανάγκες της αγοράς εργασίας, η προώθηση της επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης, και η στήριξη των στρατηγικών αστικής αναγέννησης. Να ενισχυθεί η δια βίου μάθηση, η ενίσχυση των εταιρικών σχέσεων μεταξύ των ενδιαφερομένων μερών και των κοινωνικών εταίρων με σκοπό την διασύνδεση της εκπαίδευσης με την αγορά εργασίας. Να αναπτυχθούν δράσεις βελτίωσης της ποιοτικής εκπαίδευσης και κατάρτισης με εξάλειψη των περιορισμών κυρίως για ΑΜΕΑ και μετανάστες ή πρόσφυγες.

Πέμπτος Στόχος: Μια Ευρώπη πιο κοντά στους πολίτες με ισόρροπη και βιώσιμη ανάπτυξη όλων των περιοχών στις Περιφέρειες της.

Τα ιδιαίτερα γεωμορφολογικά χαρακτηριστικά της Ελλάδας, δημιουργούν έντονα φαινόμενα ανισοτήτων μεταξύ των περιφερειών. Για τον λόγο αυτό απαιτούνται επενδυτικές πρωτοβουλίες με έντονη εδαφική διάσταση, έτσι ώστε να αμβλυνθούν οι διαρθρωτικές αδυναμίες και να προωθηθεί η ισόρροπη ανάπτυξη. Για τον λόγο αυτό απαιτούνται οι παρακάτω στοχευμένες δράσεις.

Στις αστικές περιοχές, απαιτούνται δράσεις για την βιώσιμη αναγέννηση των μειονεκτικών ή αποβιομηχανοποιημένων κέντρων στην Αθήνα , τον Πειραιά την

Θεσσαλονίκη και στα άλλα αστικά κέντρα μέσω της στήριξης των μικρομεσαίων επιχειρήσεων. Παράλληλη προώθηση των πολιτιστικών δράσεων και της κοινωνικής οικονομίας σε πλαίσια ολοκληρωμένων αναπτυξιακών σχεδίων για τις υποβαθμισμένες περιοχές, η ενίσχυση της ικανότητας του σχεδιασμού, του προγραμματισμού και της υλοποίησης επενδύσεων υψηλής ποιότητας σε μεγάλη κλίμακα.

Στις απομακρυσμένες νησιωτικές περιοχές, να δημιουργηθούν υποδομές λιμένων για την βελτίωση της σύνδεσης των νησιωτικών σχηματισμών και την ηπειρωτική χώρα. Επίσης υποδομής επεξεργασίας λυμάτων και αξιοποίησης υδάτινων πόρων, μεταφορικών δικτύων μικρής κλίμακας και χρήση ανανεώσιμων πηγών ενέργειας.

Ακόμα για τις απομακρυσμένες ή ορεινές περιοχές απαιτούνται προώθηση των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας ενίσχυση της ευρυζωνικότητας, ψηφιακές τεχνολογίες και προώθηση των τεχνολογικών καινοτομιών, προστασία και προώθηση της φυσικής και πολιτιστική κληρονομιάς, ενίσχυση του εναλλακτικού τουρισμού και τέλος ανάπτυξη δράσεων με στόχο την παροχή βοήθειας σε μικρούς δήμους, κοινωφελείς επιχειρήσεις, για την βελτίωση των δομών και των υποδομών παροχής υπηρεσιών προς τους δημότες σε όλα τα επίπεδα (Ε. Επιτροπή, 2019)

Συμπεράσματα

Στην παρούσα εργασία εξετάστηκαν οι πολιτικές που εφαρμόστηκαν σε Ευρωπαϊκό, περιφερειακό και εθνικό επίπεδο στα χρόνια της πρόσφατης χρηματοπιστωτικής κρίσης. Διερευνήθηκε, με ποιους τρόπους και σε τι βαθμό οι πολιτικές αυτές άμβλυναν τις αρνητικές επιπτώσεις που δημιουργήθηκαν από την κρίση καθώς και ποια καινούρια χρηματοοικονομικά και χρηματοδοτικά εργαλεία χρησιμοποιήθηκαν για να επιτευχθούν οι στόχοι που έθεσαν αυτές.

Από την μελέτη που έγινε, οι παράγοντες επίτευξης των στόχων που έχουν οι πολιτικές της Ε.Ε. ειδικά για την Ελληνική οικονομία θα πρέπει να έχουν τα παρακάτω χαρακτηριστικά.

Να επανεξεταστούν οι διαχειριστικές μονάδες εφαρμογής των ΕΔΕΤ στα κράτη μέλη της Ε.Ε., καθώς και το νομικό πλαίσιο εφαρμογής τους, έτσι ώστε να δημιουργηθεί μια ομοιογενής και εξορθολογισμένη στρατηγική σε σχέση με τον προγραμματισμό και την εκτέλεση των προγραμμάτων τους.

Να επιμεριστούν οι αρμοδιότητες στους τομείς του προγραμματισμού της διαχείρισης και των εφαρμογών των ταμείων αλλά και η δημιουργία ενός ενιαίου μηχανισμού για τον συντονισμό τον έλεγχο και την εποπτεία των δράσεων που αναλαμβάνονται στο πλαίσιο των περιφερειακών επιχειρησιακών προγραμμάτων.

Να ενισχυθούν οι ανεξάρτητες αρμοδιότητες των περιφερειακών διαχειριστικών αρχών.

Αύξηση της αποδοτικότητας και της αποτελεσματικότητας των μέτρων πρόληψης και αντιμετώπισης φαινομένων σύγκρουσης συμφερόντων, των απατών και της διαφθοράς.

Αναπροσαρμογή του νομοθετικού πλαισίου για τις δημόσιες συμβάσεις με σκοπό την αύξηση της αποδοτικότητας.

Επέκταση της χρήσης των χρηματοδοτικών εργαλείων για τη μόχλευση επενδύσεων και τη μείωση των ανισοροπιών εντός των ευρωπαϊκών περιφερειών.

Ενίσχυση της συμπληρωματικότητας μεταξύ ΕΤΣΕ και ΕΔΕΤ με σκοπό την περαιτέρω κινητοποίηση των επενδύσεων.

Υλοποίηση επενδυτικών έργων με εδαφική διάσταση με σκοπό τη μείωση των ανισοροπιών και τη σύγκλιση των ευρωπαϊκών περιφερειών.

Ενίσχυση της περαιτέρω συμμετοχής των κοινωνικών εταίρων και των ενδιαφερόμενων μερών στις δράσεις επίτευξης στόχων της περιφερειακής πολιτικής.

Με την ενσωμάτωση των παραπάνω προτάσεων στους άξονες πολιτικής, τα αναπτυξιακά εργαλεία που προσφέρει στις περιφέρειες της η Ευρωπαϊκή Ένωση μπορούν να δώσουν σημαντική ώθηση σε υψηλής προτεραιότητας επενδύσεις. Οι άξονες του επόμενου θεσμικού πλαισίου προτεραιοτήτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης ενισχύουν τις πράσινες επενδύσεις με έμφαση στην ενίσχυση της καινοτομίας, της απασχόλησης και της άρσης των αποκλεισμών. Για τον λόγο αυτό οι πολιτικές των κρατικών μηχανισμών και των πολιτικών δράσεων θα πρέπει να προετοιμάσουν το έδαφος με τις κατάλληλες δομές και υποδομές σε τεχνικό, διοικητικό και οικονομικό επίπεδο έτσι ώστε να μπορούν να επικοινωνήσουν και να υποδεχτούν με τον καλύτερο δυνατό τρόπο τους νέους άξονες προτεραιοτήτων της Ε.Ε. Στόχος θα πρέπει να παραμείνει η βιώσιμη και ισόρροπη ανάπτυξη σε όλες τις περιφέρειες της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Αμανατίδου, Ε., Δαμβακεράκη, Τ. και Καρβουναράκη, Α. (2018). «Έκθεση του RIO ανά χώρα για το 2017: Ελλάδα», Σειρά εκθέσεων ανά χώρα του Παρατηρητηρίου Έρευνας και Καινοτομίας.

Εμπορικό και Βιομηχανικό Επιμελητήριο Ελλάδος, 2011, Ετήσια Οικονομική Έκθεση, Αθήνα

Ευρωπαϊκή Επιτροπή, 2019, Έκθεση χώρας - Ελλάδα 2019, Βρυξέλλες

Ευρωπαϊκή Επιτροπή, 2016, ΕΔΕΤ ΚΑΙ ΕΤΣΕ΄΄: Διασφάλιση Συντονισμού, συνεργειών και συμπληρωματικότητας, Βρυξέλλες

Λιαργκόβας Π-Ανδρέου Γ, 2007, Η νέα πολιτική Συνοχής της Ευρωπαϊκής Ένωσης και η Ελλάδα, Εκδόσεις Παπαζήση, Αθήνα

IOBE, 2009, Έρευνα για την Ελληνική Κρίση, Αθήνα

Πετρακος Γ., Ψυχάρης Γ., 2004, Περιφερειακή Ανάπτυξη στην Ελλάδα, Αθήνα

Παγκόσμια Τράπεζα, 2018 Έκθεση Doing Business, 2019

Τράπεζα της Ελλάδος, 2018, Ετήσια Οικονομική Έκθεση, Αθήνα

ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΕΣ ΠΗΓΕΣ

(<http://www.efxini.gr>) , Ανακτήθηκε στις 15/2/2019

(https://europa.eu/european-union/about-eu_el), Ανακτήθηκε 17/2/2019

(www.wikipedia.org) ., ανακτήθηκε 17/2/2019

(https://ec.europa.eu/info/departments/regional-and-urban-policy_el#responsibilities)

, ανακτήθηκε στις 20/2/2019

(https://europa.eu/european-union/about-eu/institutions-bodies/european-committee-regions_el , ανακτήθηκε στις 21/2/2019

(https://ec.europa.eu/commission/priorities_el), ανακτήθηκε στις 25/2/2019

(<http://www.europarl.europa.eu/factsheets/el/sheet/95/european-regional-development-fund-erdf->), ανακτήθηκε στις 3/3/2019

https://ec.europa.eu/commission/priorities/jobs-growth-and-investment/investment-plan/europe-juncker-plan/investment-plan-results/investment-plan-greece_el , ανακτήθηκε στις 7/3/2019

(<http://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-5112-2015-INIT/el/pdf>) , ανακτήθηκε στις 8/3/2019

<http://www.europarl.europa.eu/factsheets/el/sheet/17>), ανακτήθηκε στις 10/3/2019

https://europa.eu/european-union/about-eu/institutions-bodies/european-investment-bank_el

<https://www.consilium.europa.eu/el/policies/investment-plan/investment-advisory-hub/> , ανακτήθηκε στις 15/3/2019

<https://ec.europa.eu/eipp/desktop/el/about.html>, <http://europedirect.eliamep.gr/>), ανακτήθηκε στις 17/3/2019

(<https://eiah.eib.org/index>) , ανακτήθηκε στις 18/3/2019

https://ec.europa.eu/commission/priorities/jobs-growth-and-investment/investment-plan-europe-juncker-plan/support-how-you-can-benefit-investment-plan_el#investmentplatforms ,, ανακτήθηκε στις 20/3/2019

<https://www.eib.org/g/en/efsi/efsi-projects/?c=GR&se>, ανακτήθηκε στις 21/3/2019

(https://europa.eu/european-union/about-eu/funding-grants_el,) ανακτηθηκε στις 23/3/2019

<https://www.stockwatch.com.cy/el/article/eyropaiki-oikonomia/ependytika-tameia-gia-programma-gioynker> ανακτήθηκε στις 25/3/2019

<https://www.tovima.gr/2016/11/29/finance/neo-xrimatodotiko-ergaleio-gia-tin-agrotiki-anaptyksi/> ανακτήθηκε στις 27/3/2019

([http://europa.eu/rapid/press-release MEMO-16-313_el.html](http://europa.eu/rapid/press-release_MEMO-16-313_el.html)) ., ανακτήθηκε στις 28/3/2019

(<https://www.eib.org/en/efsi/how-does-a-project-get-efsi-financing/index.htm>), ανακτήθηκε στις 29/3/2019

https://ec.europa.eu/regional_policy/el/funding/accessing-funds/#4.) ,ανακτήθηκε στις 2/4/2019

(<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/?uri=CELEX:52016IR1814>, ανακτήθηκε στις 5/4/2019

https://ec.europa.eu/info/business-economy-euro/economic-and-fiscal-policy-coordination/eu-financial-assistance/which-eu-countries-have-received-assistance/financial-assistance-greece_el#enhanced-surveillance-framework-for-greece). Ανακτήθηκε στις 7/4/2019

<http://pesede.gr/el/mia-25etia-piso-gyrisan-oi-dimosies-ependyseis> , ανακτήθηκε στις 10/4/2019

<https://www.enterprisegreece.gov.gr/h-ellada-shmera/giati-ellada/ksenes-ameses-ependyseis>) ., Ανακτήθηκε στις 15/4/2019

<https://www.newsbeast.gr/finacial/arthro/2770357/i-lista-me-tis-megales-ependisis>

https://www.ethnos.gr/oikonomia/15116_ypaik-apo-tis-protos-hores-i-ellada-se-aporrofisi-kondylion-toy-espa

<https://www.naftemporiki.gr/finance/story/1321726/elliniki-protia-sti-xrimatodotisi-apo-to-paketo-giounker>

<https://www.cnn.gr/news/kosmos/story/46327/o-gioynker-milaei-gia-psifiaki-epoxi-kai-epektasi-toy-paketoy-gioynker>